

Badanie i diagnoza przestrzeni publicznej zachodniej części dzielnicy Witomino-Radiostacja w związku z planowanymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

**Opracowanie
Martyna Regent
StructView**



**Materiał przejrzany i uzupełniony
Łukasz Browarczyk
Laboratorium Innowacji Społecznych**

1. Tło badania StructView

Badanie zostało zrealizowane w ramach szeroko zakrojonych prac nad gdyńskim Gminnym Programem Rewitalizacji na zamówienie Laboratorium Innowacji Społecznych w Gdyni. Badanie stanowiło drugi etap diagnozy terenowej jednego z wyznaczonych podobszarów rewitalizacji – zachodniej części dzielnicy Witomino-Radiostacja. Merytorycznym wsparciem dla określenia zakresu badania był raport podsumowujący spacerzy badawcze i spotkania z mieszkańcami opracowany przez Laboratorium Innowacji Społecznych i Pracownię Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”.¹

2. Badanie StructView FRAME for City

2.1. O narzędziu

Zastosowanym narzędziem była ankieta StructView FRAME for City udostępniona na stronie internetowej miasta Gdynia od 7 marca 2016 r. do 30 marca 2016 r. (pod adresem: gdynia.pl/ankietawitomino).

StructView FRAME for City to narzędzie internetowe wspierające partycypację społeczną w projektowaniu miasta, wykorzystujące trójwymiarowe, interaktywne modele terenu.² Na potrzeby diagnozy obszaru wyznaczonego do rewitalizacji w Gdyni stworzono trójwymiarowy model dzielnicy Witomino-Radiostacja wraz z najbliższym otoczeniem, który stał się bazą ankiety dotyczącej potrzeb i problemów przestrzennych jej mieszkańców i użytkowników.

2.2. Zakres i funkcjonalności modelu

Model 3D obejmował zachodnią część dzielnicy Witomino-Radiostacja wraz z najbliższym otoczeniem – sąsiadującą zabudową wzdłuż ulic: Chwarznieńskiej, Wielkokackiej, Małokackiej, Rolniczej i Witomińskiej. Zabudowę odwzorowano blokowo, w sposób uproszczony, ale dla ułatwienia orientacji uszczegółowiono charakterystyczne obiekty: Centrum Handlowe „Witawa”, siedzibę Stowarzyszenia na rzecz Dzieci i Młodzieży „Vitawa”, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Za Falochronem”, Szkołę Podstawową nr 35 im. Stanisława Kosko oraz przedszkole. Zabudowie wielorodzinnej nadano numerację, ulice podpisano ich nazwami.

2.3. Wyniki i rekomendacje

Szczegółowe wyniki ankiety przedstawiono w punkcie 4 i następnym, a rekomendacje w punkcie 9 w końcowej części opracowania. Dodatkowo, do wyników dołączono zestaw grafik przedstawiających szczegółowo wszystkie dane naniesione przez respondentów na przestrzenny model objętego badaniem

1 M. Nowak, M. Perchuć-Żółtowska, *Raport podsumowujący spacerzy badawcze i spotkania z mieszkańcami na Witominie Radiostacji*, Gdynia-Warszawa 2015.

2 M. Adamczak, *New tools for designing places in cultural urban studies perspective, Future of Places III - publikacja pokonferencyjna, Sztokholm 2015 (tekst dostępny w Internecie – www.sustasis.net/Non-Oral%20Compendium/Adamczak.pdf, dostęp dnia: 01.05.2016).*

fragmentu dzielnicy.

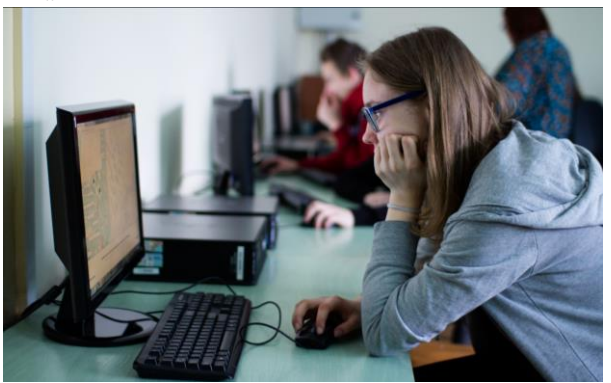
3. Uczestnicy badania

3.1. Pozyskiwanie respondentów

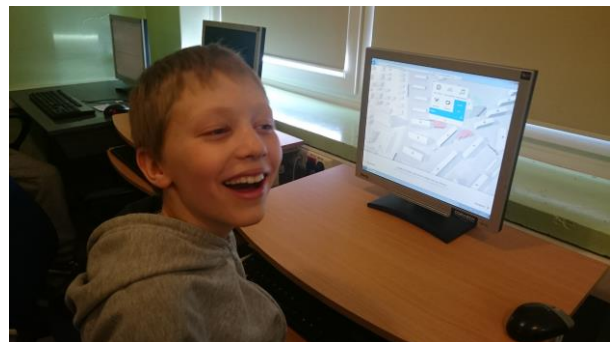
Informację o ankiecie udostępniono w mediach lokalnych, mediach społecznościowych oraz podczas spotkań warsztatowych w szkołach podstawowych, gimnazjum oraz klubie seniora. Dodatkowo, do wypełnienia ankiety zachęcano podczas spotkania z dyrektorami wszystkich witomińskich szkół. Pracownicy Laboratorium Innowacji Społecznych dystrybuowali ulotki i plakaty.



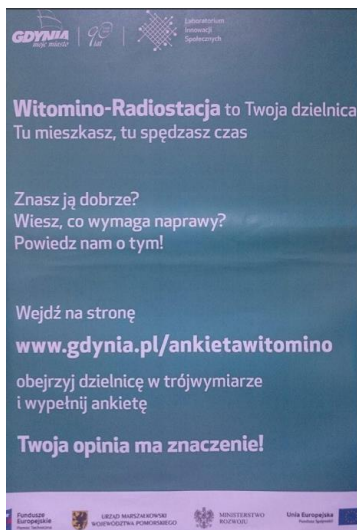
Wypełnianie ankiety z seniorami – Miejski Klub Seniora „Witomino”.



Zajęcia z uczniami gimnazjum – Zespół Szkół nr 7, Witomino-Leśniczówka.



Zajęcia z dziećmi Szkoły Podstawowej nr 35, Witomino-Radiostacja.



Plakat informujący o ankiecie.

3.2. Demografia

Na wstępie warto przyrzeć się podstawowym cechom demograficznym grupie gdynian, która wzięła udział w badaniu.

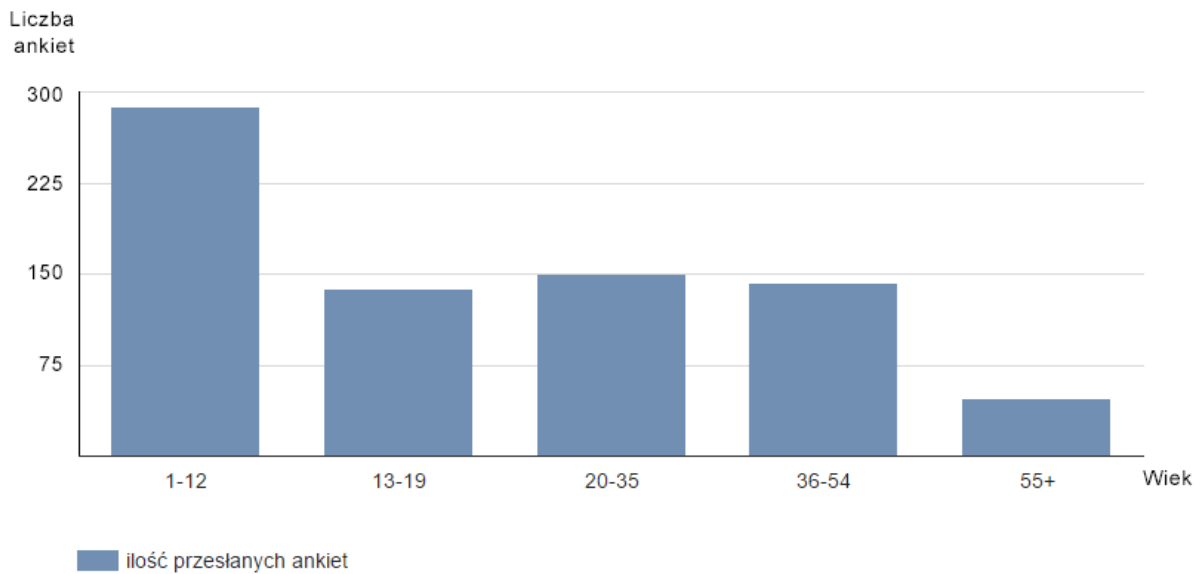
Podział wieku	kobiety	mężczyźni	liczba bezwzględna	procent w stosunku do wypełnionych ankiet
1-12 ³	160	127	288	36%
13-19	54	84	138	17%
20-35	78	71	150	19%
36-54	74	66	143	18%
55+	22	26	48	6%
nieoznaczony wiek i płeć	-	-	37	4%
Razem	388	374	804	100%

Tabela nr 1. Liczba wypełnionych i przesłanych ankiet.

Ankieta cieszyła się największym powodzeniem wśród najmłodszych respondentów. W grupie wiekowej do 12 roku życia odnotowano 288 wysłanych ankiet. Świadczy to o efektywnym rozpropagowaniu badania wśród uczniów szkół podstawowych. W pozostałych trzech kategoriach wiekowych (13-19 lat; 20-35 lat; 36-54 lata) reprezentacja była podobnie wysoka. Najmniej ankiet uzyskano od osób najstarszych, czyli powyżej 55 roku życia. W około 4 % wypełnionych ankiet brakowało danych dotyczących płci i wieku.

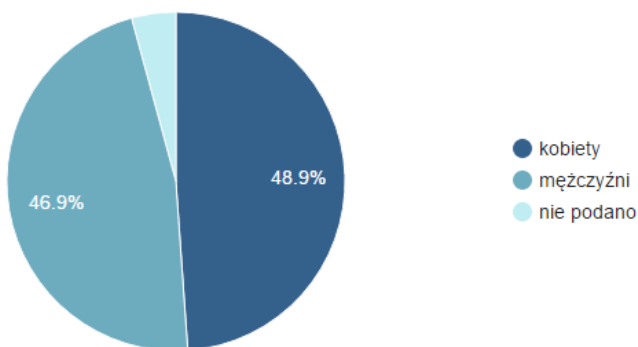
Mimo niskiej reprezentatywności osób powyżej 55 roku życia ich odpowiedzi zostały uwzględnione, a ich analiza ujawniła, że grupa ta wypełniała narzędzie z niecodzienną starannością i sumiennością. Ci uczestnicy wykorzystywali mniej znaczników, wskazując przy tym często jedynie najważniejsze interesujące ich kwestie.

³ Osobami, które wyczerpują tę kategorię wiekową są uczniowie szkół podstawowych. Tak, że bardziej adekwatnym byłoby określenie przedziału wiekowego od 7 do 12 roku życia.



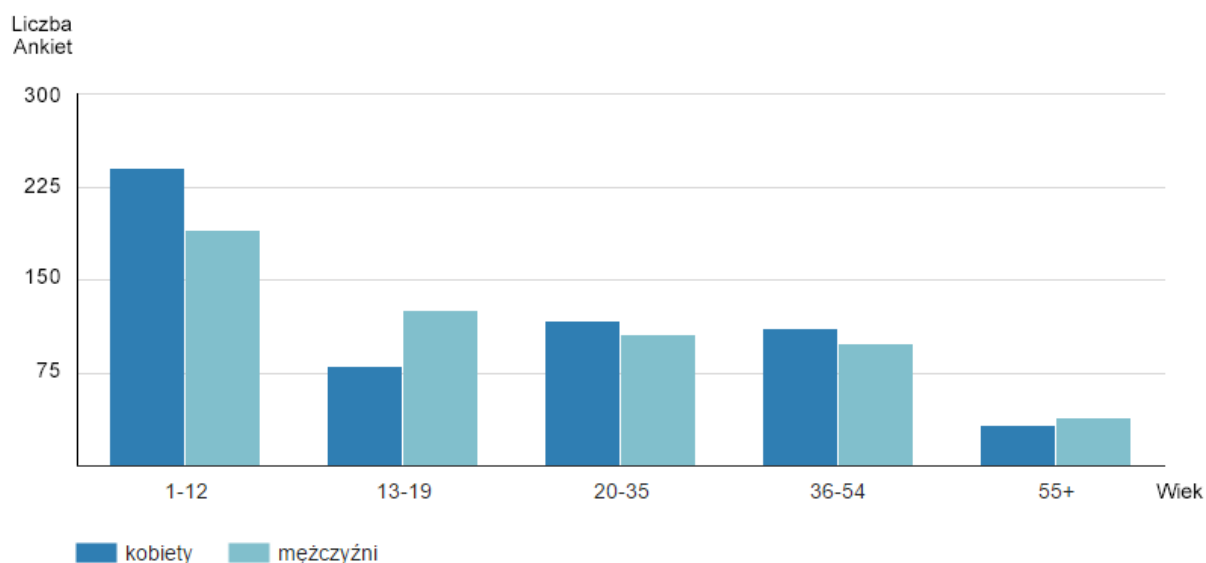
Wykres nr 1. Wiek respondentów.

Wśród osób wypełniających ankietę przeważały, choć nieznacznie, kobiety. Warto natomiast zwrócić uwagę na fakt, że część wypełniających ankietę nie podała płci. Można to interpretować dwojako: albo jako niestaranne wypełnianie formularza, albo jako wynik przypadkowego kliknięcia niewłaściwych klawiszy.



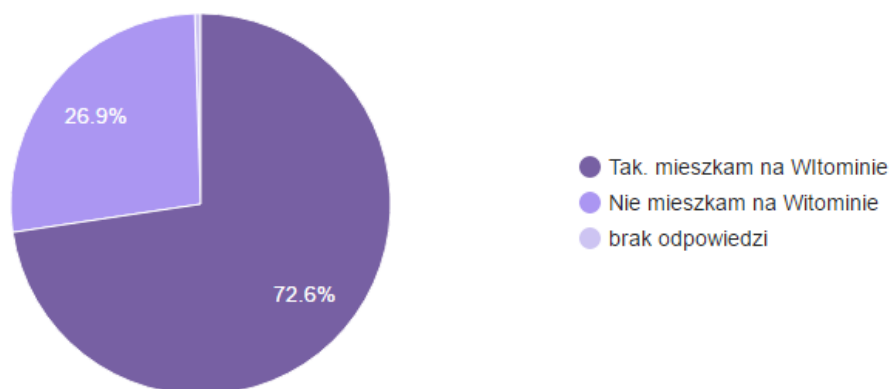
Wykres nr 2. Płeć respondentów.

Należy zwrócić uwagę, że wśród młodszych respondentów przeważały kobiety, natomiast w ostatniej grupie wiekowej – mężczyźni. Uzyskane wyniki stanowią odwrotność prawidłowości demograficznych; mogą być jednak reprezentatywne dla grupy mieszkańców, w której wypełniano ankietę.



Wykres nr 3. Proporcje między płciami w poszczególnych przedziałach wiekowych.

Blisko trzy czwarte wypełniających ankietę zamieszkuje na Witominie, natomiast nieco więcej niż co czwarty badany zaznaczył, że mieszka w innym miejscu.



Wykres nr 4. Miejsce zamieszkania respondentów.

Jak obrazuje wykres nr 5, ponad 300 wypełnionych ankiet otrzymano od respondentów zamieszkujących poza obszarem rewitalizacji. Niespełna 250 ankiet uzyskano mieszkańców obszaru rewitalizacji.



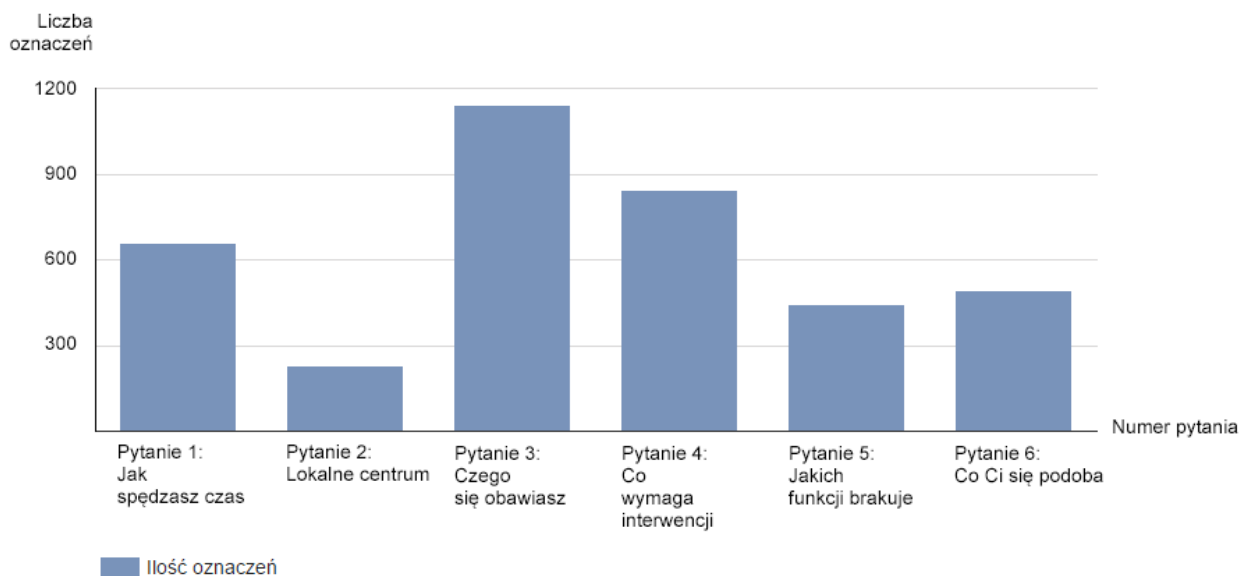
Wykres nr 5. Miejsce zamieszkanie (obszar rewitalizacji, poza obszarem rewitalizacji).

3.3. Struktura narzędzia badawczego i podstawowy rozkład odpowiedzi

Narzędzie zawierało sześć pytań:

- ▲ Pytanie 1. Używając ikon zaznacz, w jaki sposób zazwyczaj spędzasz czas w rewitalizowanej części Witomina.
- ▲ Pytanie 2. Czy w tej części dzielnicy znajduje się miejsce, które możesz określić jako lokalne centrum?
- ▲ Pytanie 3. Używając ikon zaznacz, czego obawiasz się w tej części Witomina.
- ▲ Pytanie 4. Używając ikon zaznacz, które miejsca wymagają naprawy/ulepszenia w tej części Witomina.
- ▲ Pytanie 5. Używając ikon zaznacz, jakich funkcji Ci brakuje w tej części Witomina.
- ▲ Pytanie 6. Co Ci się najbardziej podoba w tej części Witomina?

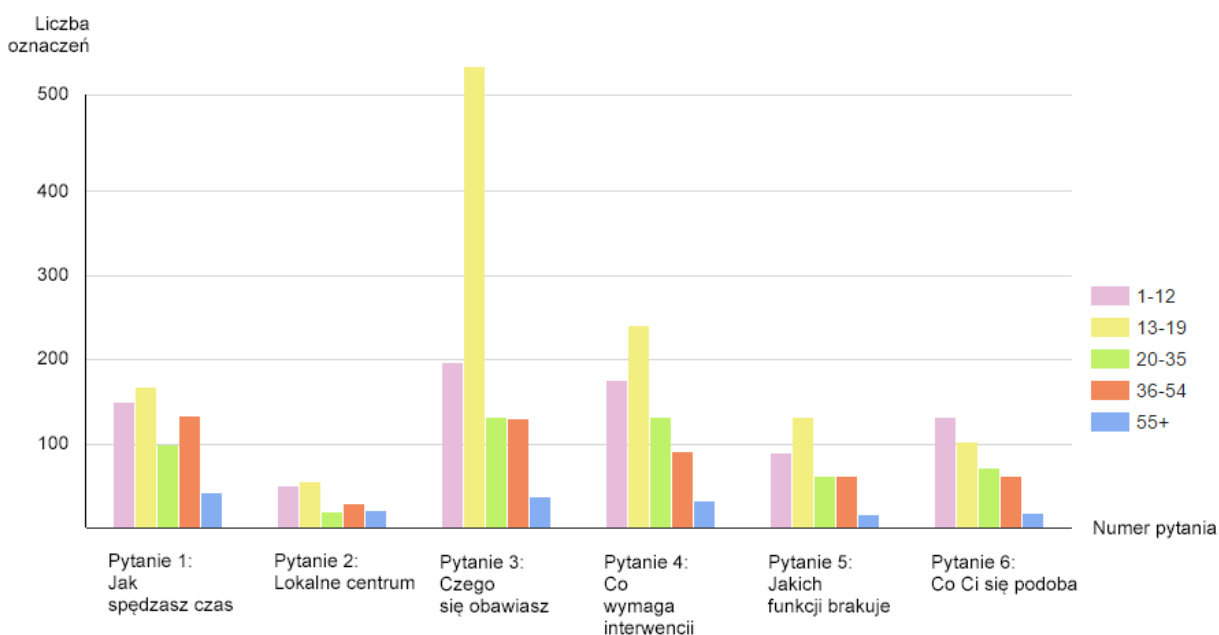
Odpowiadając na każde z pytań na przestrzennej mapie obszaru rewitalizowanego (wraz z przylegającymi doń budynkami) respondent zaznaczał swoje odpowiedzi nanosząc ikonki na właściwe miejsca trójwymiarowego modelu fragmentu dzielnicy. Można było udzielić więcej niż jednej odpowiedzi. Każde z pytań składało się z kilku kategorii możliwych odpowiedzi: można było wskazać kilka sposobów spędzania czasu wolnego, kilka różnego rodzaju miejsc, które się podobają w dzielnicy itp. Tylko pytanie o lokalne centrum miało jedną kategorię odpowiedzi i jedno możliwe wskazanie.



Wykres nr 6. Łączna liczba zaznaczeń w podziale na poszczególne pytania.

Z wykresu nr 6 wynika, że pytanie, na które udzielono najwięcej odpowiedzi, dotyczyło obaw związanych z najbliższą okolicą (łącznie blisko 1200 wskazań). Duża liczby wskazań pojawiła się w pytaniu o problemy do rozwiązania na osiedlu (prawie 900 wskazań) i spędzanie czasu (nieco ponad 600 zaznaczeń). Pytania o brakujące funkcje i o to, co podoba się respondentom na Witominie-Radiostacji, otrzymały po około 500 zaznaczeń każde. Najmniej ikonek postawiono przy odpowiedzi na pytanie o wskazanie lokalnego centrum (poniżej 300).

Czy badany obszar należy uznać za niebezpieczny, skoro pytanie o obawy sprowokowało aż tyle zaznaczeń? Wydaje się, że nie musi tak być. Duża liczba wskazań respondentów oznaczać może rozproszenie w dzielnicy miejsc wywołujących lęk, wymagających interwencji, itd.



Wykres nr 7. Liczba oznaczeń a poszczególne kategorie wiekowe respondentów.

W wykresie nr 7 uwagę zwraca bardzo duża liczba zaznaczeń w pytaniu nr 3, udzielonych przez młodzież gimnazjalną i uczącą się w szkołach średnich. Niezbędne jest tu postawienie pytania o to, czy dla młodych uczących się ludzi badana okolica rzeczywiście jest bardziej niebezpieczna niż dla pozostałych grup wiekowych? Za wyjątkiem wskazanego wyżej przypadku odpowiedzi w pozostałych pytaniach i pozostałych grupach wiekowych rozkładają się względnie równo, a liczba udzielanych zaznaczeń związana jest raczej z liczbą odpowiadających w poszczególnych przedziałach wiekowych.

W pytaniu o lokalne centrum, w przeciwieństwie do pozostałych zagadnień, można było wskazać tylko jedną lokalizację. Niektóre znaczniki trudno było przyporządkować do konkretnej lokalizacji, więc w razie ich zastosowania respondenci używali ich wielokrotnie obok siebie. Ogólna liczba znaczników powinna być traktowana jako uogólniony trend odpowiedzi.

W przedstawieniu wyników badania przyjęto podział na mocne strony (pytania o spędzanie czasu oraz o to, co się podoba), problemy przestrzenne (pytania o obawy i potrzebę interwencji) oraz potrzeby mieszkańców. Na końcu przedstawiono wyniki pytania o lokalne centrum.

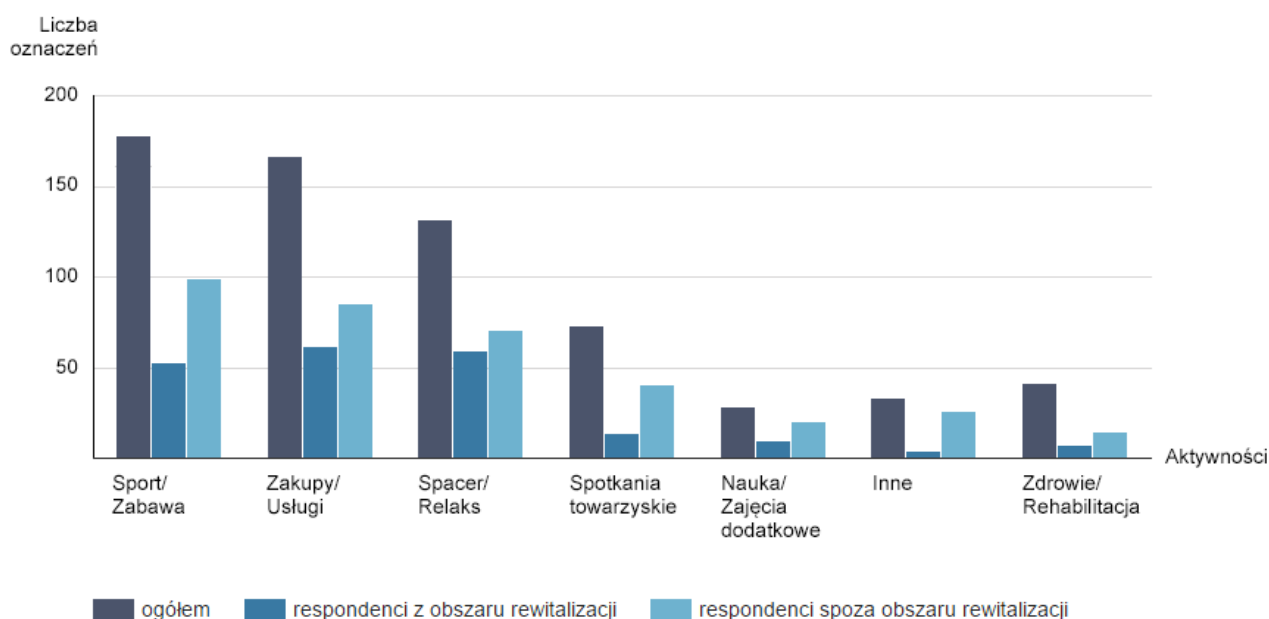
3.4. Najważniejsze kwestie

- W interpretacji wyników należy pamiętać o tym, że wśród wypełniających przeważały osoby do 12 roku życia (uczniowie szkół podstawowych).
- Należy pamiętać, że postrzeganie przestrzeni dzielnicy może znacznie różnić się w grupach wiekowych.
- Możliwość wielokrotnego wykorzystywania znaczników w ankiecie może nie oddawać rzeczywistego rozłożenia akcentów.
- Przestrzenny rozkład znaczników pozwala precyzyjnie określić zasoby oraz deficytowe miejsca w badanym obszarze.

4. Mocne strony – zasoby obszaru

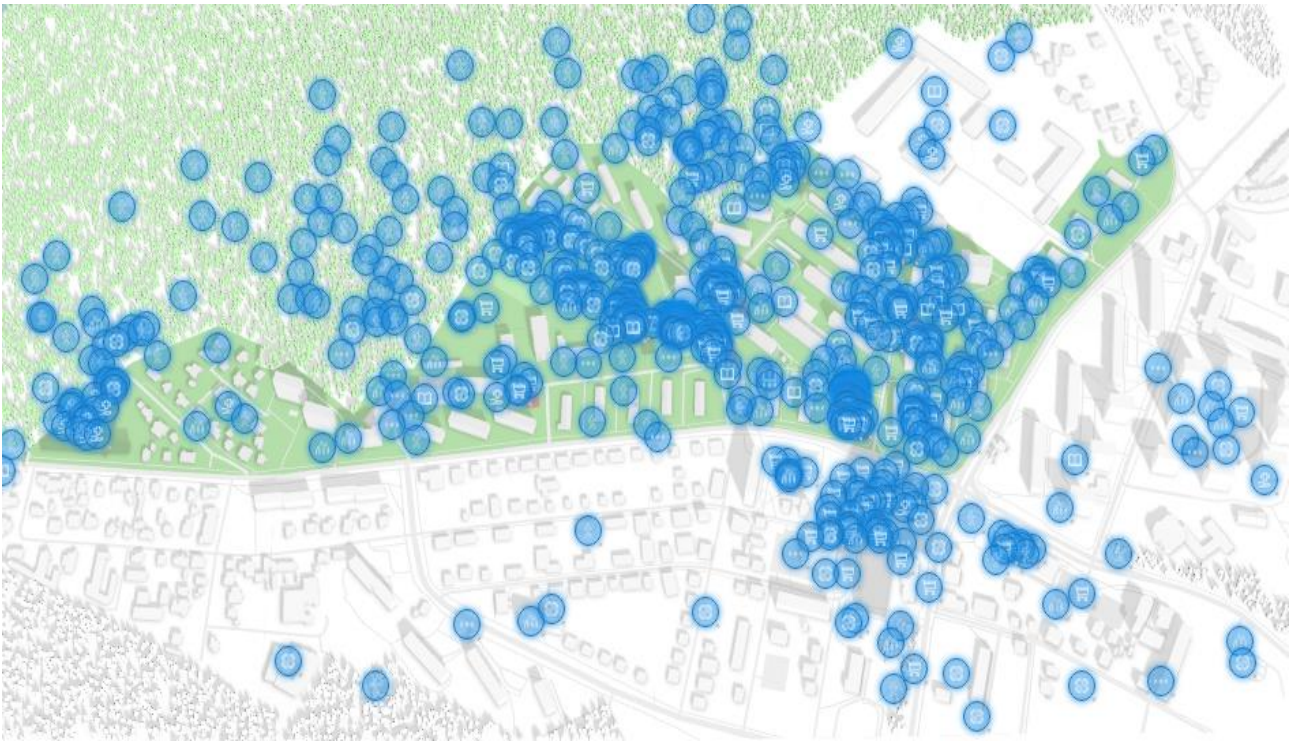
4.1. Sposoby spędzania czasu

Wartość ogółem reprezentuje sumę oznaczeń dokonanych przez respondentów mieszkających na rewitalizowanym obszarze, spoza tego obszaru, oraz tych, którzy nie udzielili informacji na temat swojego miejsca zamieszkania.




Wykres nr 8. Sposoby spędzania czasu – łączna liczba oznaczeń.

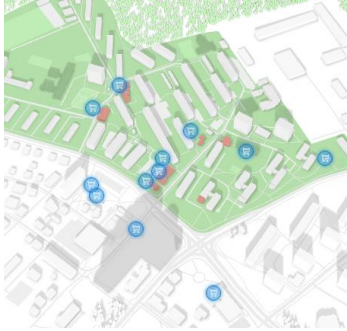

Uczestnicy ankiety z podobną częstotliwością zaznaczali aktywności w takich obszarach jak sport, zakupy, spacer. Rzadziej jako formę spędzania wolnego czasu wskazywali spotkania towarzyskie. Najrzadziej wybieranymi kategoriami były nauka oraz zdrowie. Warto zwrócić uwagę, że niewiele jest odpowiedzi w kategorii „inne”, co świadczy o wyczerpującym potrzeby badania katalogu aktywności w obszarze spędzania czasu wolnego.



Mapa nr 1. Sposoby spędzania czasu – ogółem.

Mapa nr 1 wskazuje, że w większości miejsca spędzania czasu wolnego zlokalizowane są w obrębie obszaru rewitalizowanego. Dość duża koncentracja znaczników występuje również w obrębie Centrum Rodzinnego Witawa (lokalne centrum handlowe). Wspomnieć należy o pewnej liczbie zaznaczeń w obrębie lasu, poza obrębem obszaru rewitalizowanego.

Podział wieku	Formy spędzania czasu		Opis charakterystycznych miejsc
1-12	 <p data-bbox="395 566 515 589">Sport/zabawa</p>	 <p data-bbox="831 539 951 562">Spacer/relaks</p>	<p data-bbox="1139 230 1410 383">Dla badanych uczniów szkoły podstawowej: sport i zabawa – okolice SP 35: plac zabaw, boisko, zakupy w okolicznych sklepach. Spacer/relaks na terenie lasu.</p>
13-19	 <p data-bbox="395 947 515 969">Sport/zabawa</p>	 <p data-bbox="831 969 951 992">Zakupy/usługi</p>	<p data-bbox="1123 611 1426 786">Dla badanych w wieku 13-19 lat: Najwięcej wskazań – sport/zabawa, spacer/relaks zastępują zakupy i spotkaniami towarzyskimi, które przesuwają się zdecydowanie w stronę CH Witawa.</p>
20-35	 <p data-bbox="395 1305 515 1328">Zakupy/usługi</p>	 <p data-bbox="831 1328 951 1350">Sport/zabawa</p>	<p data-bbox="1139 1021 1410 1115">Najwięcej znaczników na sklepach. Poszerzeniu ulega obszar wykorzystywany do sportu i zabawy.</p>
36-54	 <p data-bbox="395 1626 515 1648">Zakupy/usługi</p>	 <p data-bbox="831 1626 951 1648">Spacer/relaks</p>	<p data-bbox="1123 1379 1426 1532">Dominującą aktywnością są zakupy w sklepach spożywczych (przede wszystkim Biedronka i sklepy osiedlowe). Spacer/relaks obejmują las, plac zabaw i tereny zielone na terenie osiedla.</p>

55+	 <p>Zakupy/usługi</p>	 <p>Spotkania towarzyskie</p>	<p>Spotkania towarzyskie pokrywają się z edukacją/zajęciami dodatkowymi</p> <p>Bardzo nieliczne znaczniki sport/zabawa/spacer/relaks, zakupy bardziej w stronę „rynceczku” oraz Biedronki i osiedlowych sklepów (nie ma ich w okolicach CH Witawa).</p> <p>Wyraźniej zaznacza się kategoria Zdrowia i rehabilitacji.</p>
-----	--	---	--

Zestawienie nr 1. Formy spędzania czasu wolnego a poszczególne grupy wiekowe badanych.

W różnych grupach wiekowych wskazywano różne miejsca spędzania czasu na osiedlu, ale wraz z rosnącym wiekiem respondentów zmieniały się rozkłady odpowiedzi, tzn. inaczej układały się preferencje co do aktywności czy sposobów spędzania czasu. W najmłodszej grupie dominują sport i zabawa, najczęściej zaznaczano place zabaw oraz przestrzeń szkoły podstawowej (ogólnie). Drugą bardzo często wskazywaną formą spędzania czasu były spacer, a najczęściej wybieranym miejscem był las.

Badani z wyższej grupy wiekowej – młodzież gimnazjalna i uczniowie szkół średnich – jako formy spędzania czasu najczęściej wybierali sport, zabawę i zakupy, usługi. W przypadku sportu zaznaczano miejsca w okolicach Szkoły Podstawowej nr 35, znaczniki zakupów koncentrowały się przede wszystkim na sklepach osiedlowych, lokalnej Biedronce oraz centrum handlowym Witawa. W grupie odbiorców wieku 20 - 35 lat dominującymi kategoriami odpowiedzi w pytaniu o spędzanie czasu wolnego są nadal zabawa oraz zakupy. W tej grupie wiekowej rozkład znaczników się zmienia, zakupy bardziej się koncentrują w sklepach osiedlowych i lokalnej Biedronce, niewiele natomiast było zaznaczeń centrum handlowego Witawa. W tej grupie wiekowej w odniesieniu do miejsc, w których badani uprawiają sport i bawią się, wskazywano boisko Gdyńskiego Centrum Sportu oraz Zakład Rehabilitacji. Zdecydowanie mniej znaczników niż wśród młodszych respondentów znajduje się na obiektach w okolicy szkoły podstawowej.

Dla badanych w wieku 36-54 lata najczęstszymi formami spędzania czasu są zakupy oraz spacer. Zakupy koncentrują się w Biedronce, respondenci spacerują po okolicznym lesie, ale również na obszarze osiedla. Wśród najstarszej grupy badanych zakupy wyraźnie koncentrują się na obszarze osiedla. Sporadycznie wskazywano spotkania towarzyskie i rehabilitację.



Mapa nr 2. Sposoby spędzania czasu – sport/zabawa.

W kategorii spędzania wolnego czasu – sport/zabawa wskazania koncentrowały się na obszarze Szkoły Podstawowej nr 35. Odnotowywano też zaznaczenia rozrzucone po całym obszarze terenu

rewitalizowanego, w lesie i na obszarze centrum handlowego Witawa. Widać, że na badanym obszarze poza infrastrukturą szkoły podstawowej nie ma miejsc, które zbierałyby aktywności w obszarze sportu/zabawy.



Mapa nr 3. Sposoby spędzania czasu – spacer/relaks.

Badani identyfikują przestrzeń osiedla jako nadającą się do spacerów, jednak zdecydowanie dominuje tu las. Należy uznać go za szczególnie wartościowy pod względem oferowania mieszkańcom możliwości spacerów, spędzania wolnego czasu na łonie natury, w ciszy.



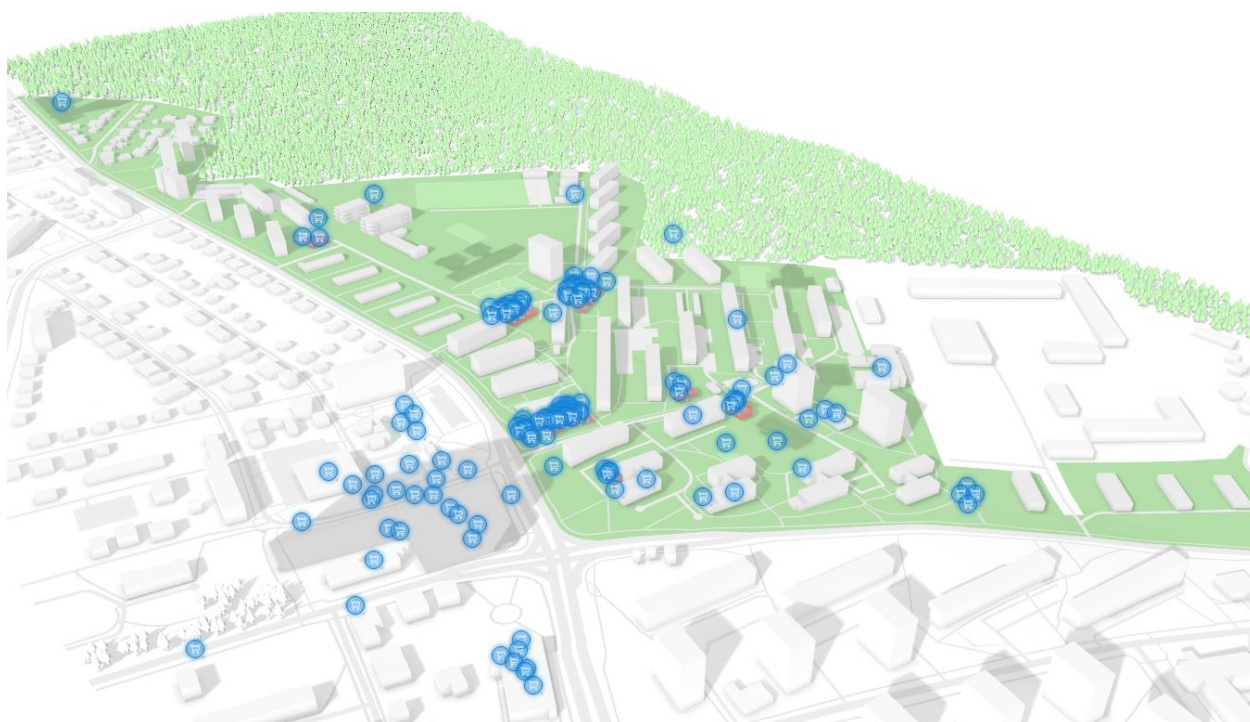
Mapa nr 4. Sposoby spędzania czasu – rehabilitacja.

Pytano o uczestnictwo w rehabilitacji jako formie spędzania czasu wolnego. Nie odnotowano tu znacznej liczby wskazań, a zidentyfikowano jedno ich ognisko. Większość badanych wskazywała na Zakład Rehabilitacji NZOZ.



Mapa nr 5. Sposoby spędzania czasu – nauka/zajęcia dodatkowe.

Znaczniki odpowiadające nauce jako formie spędzania czasu wolnego pokazują, że poza szkołą podstawową w okolicy nie ma miejsc, w których badani mogliby się zbierać i uczyć. Zaznaczenia pojawiają się albo w szkole, albo w domach.



Mapa nr 6. Sposoby spędzania czasu – zakupy/usługi.

Jako miejsce korzystania z usług, robienia zakupów bezsprzecznie najwięcej zaznaczeń odnotowano w miejscu usytuowania sklepu Biedronka. Zaznaczenia koncentrują się również w okolicy kilku punktów na osiedlu. Co interesujące, centrum handlowe Witawa nie zbiera tylu oznaczeń, by można uznać je za dojmującego usługodawcę handlowego w okolicy.



Mapa nr 7. Sposoby spędzania czasu – spotkania towarzyskie.

Pytanie o spotkania towarzyskie ujawniło, że na osiedlu brakuje miejsca, w którym mieszkańcy mogliby się spotykać w celach towarzyskich. Zaznaczenia nie koncentrują się w jednej lokalizacji.



Mapa nr 8. Sposoby spędzania czasu – inne.

Warto przyrzeć się kategorii inne w pytaniu o spędzanie czasu wolnego. Pojawiały się takie odpowiedzi jak praca urzędowa (uczestnictwo w działaniach Rady Dzielnicy), praca na rzecz mieszkańców. Na tej podstawie widać, że w wypełnianiu ankiety uczestniczyli m.in. lokalni aktywiści zaangażowani w pracę na rzecz najbliższego sąsiedztwa. W kategorii „inne” znalazły się również takie zaznaczenia jak „komunikacja do szkoły”, co można interpretować jako deklarację uczestnika, że dużo czasu zajmuje mu dojeżdżanie i powrót ze szkoły. Często pojawiającymi się odpowiedziami były również „dom”, „mój dom” itp. oznaczające, że badani czas wolny raczej spędzają w domu.

W omawianej kategorii odpowiedzi należy zwrócić szczególną uwagę na określenia pojawiające się sporadycznie, ale z perspektywy rewitalizacji niezwykle istotne. Te deklaracje to "chciałbym tu jeździć na desce, ale beznadziejny chodnik", "jeżdżę na rowerze/rolkach" – wynika z nich jasno, że brakuje rozwiązań pozwalających spędzać aktywnie czas w przestrzeni publicznej, ponieważ nie ma odpowiedniej

infrastruktury. Zwracały uwagę również deklaracje o spacerowaniu z psem, co wskazuje na konieczność zapewnienia odpowiedniej infrastruktury i rozwiązań pozwalających właścicielom czworonogów dbać o czystość na osiedlu w sposób łatwy i komfortowy.

4.2. Mocne strony – rekapitulacja

Podsumowując tę część, badani czas spędzają różnie. Wpływ ma tu wiek danej osoby. Młodszy częściej wskazywali sport, zabawę, relaks, spacer, natomiast wraz z rosnącym wiekiem respondentów sport, zabawa zostają zastąpione zakupami, usługami. Taki układ wskazuje na dwie podstawowe kwestie: po pierwsze jakie aktywności zajmują mieszkańców, a po drugie **jakie formy spędzania czasu są w ogóle dostępne na osiedlu**. Pytaniem otwartym pozostaje, czy aktywności, które były w niewielkim zakresie wybierane nie cieszyły się zainteresowaniem ponieważ są mało potrzebne, czy zwyczajnie brakuje takiej oferty na osiedlu?

Dominującymi sposobami spędzania czasu na osiedlu są sport/zabawa, zakupy/usługi i spacer/relaks. W różnych kategoriach wiekowych akcenty rozkładają się inaczej, jednak te trzy kategorie są dominujące. W oparciu o deklaracje badanych określić można ważne miejsca dla spędzania czasu na osiedlu:

- **las** (spacery najmłodszych, ale i mieszkańców do 64 roku życia);
- **przestrzeń osiedla** (spacery, relaks głównie osób starszych);
- **zakupy** (sklepy osiedlowe, lokalna Biedronka, w niewielkim stopniu centrum handlowe Witawa);
- **sport, rekreacja** (okolice Szkoły Podstawowej nr 35, stadion GCS, Zakład Rehabilitacji).

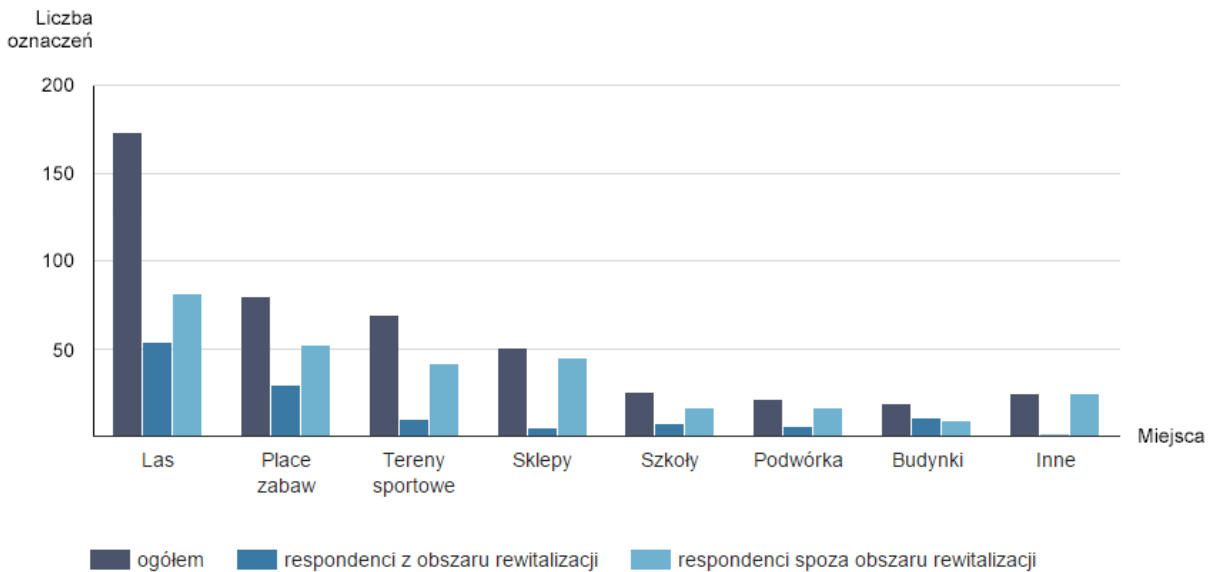
Analiza map pod względem kategorii miejsc nie wybranych czy nie oznaczonych pozwala domniemywać, że **na osiedlu brakuje miejsc pozwalających na towarzyskie, wspólne spędzanie czasu**. Zwracając uwagę na rozkład zaznaczeń korzystania z usług należy zakładać, że na badanym terenie niewiele jest punktów usługowych, z których korzystali badani. W kategorii zakupy/usługi, dominowały zaznaczenia, które należy przyporządkować do zakupów.

Wskazania świadczące o pewnych brakach na osiedlu:

- **korzystanie z usług** (mało zaznaczeń może świadczyć o deficycie usług, którymi zainteresowani byłiby mieszkańcy);
- **spotkania towarzyskie** (niewielka liczba zaznaczeń może wskazywać na brak miejsc, w których można by było spotykać się towarzysko);
- **nauka/zajęcia dodatkowe** (rozumiane jako deficyt oferty wykraczającej poza szkołę, deficyt dodatkowych aktywności).

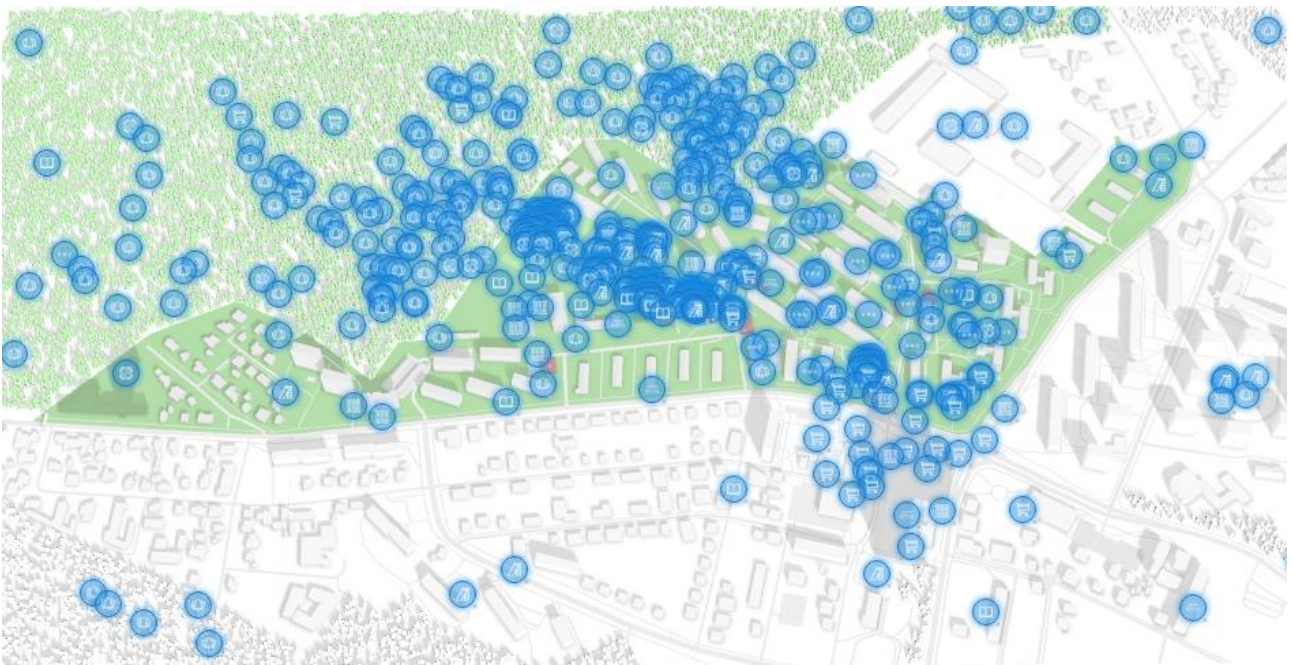
4.3. Interesujące, pozytywne miejsca na obszarze rewitalizacji

W pytaniu o pozytywne miejsca na obszarze rewitalizowanym możliwe do zaznaczenia były takie kategorie jak: las, place zabaw, tereny sportowe, sklepy, szkoły, podwórka, budynki. Przegląd zestawienia z najczęściej wskazywanymi miejscami pozytywnie identyfikowanymi pozwala określić nie tylko to, co się podoba uczestnikom badania, ale również pozwala budować pewne przypuszczenia co do tego, jakie miejsca są deficytowe. Badani najczęściej jako pozytywne miejsce wskazywali las. W drugiej kolejności należy wymienić tu place zabaw, tereny sportowe i sklepy. Najmniejszymi liczbami wskazań cieszyły się kategorie „podwórka i budynki” – to najmniej atrakcyjne miejsca dla mieszkańców obszarów rewitalizowanych. Warto zwrócić uwagę na dwie kategorie – „tereny sportowe” i „sklepy”. W obu jest duża różnica w zaznaczeniach między osobami z obszaru rewitalizacji i tymi spoza niego. Mieszkańcy nie postrzegają lokalnych sklepów i terenów sportowych jako wartościowych pozytywnie. Należałoby postawić pytanie dlaczego takie oceny się tu pojawiają.



Wykres nr 9. Co Ci się podoba – łączna liczba oznaczeń.

Wartość „ogółem” reprezentuje sumę oznaczeń dokonanych przez respondentów mieszkających na rewitalizowanym obszarze, spoza niego, oraz tych, którzy nie udzielili informacji na temat swojego miejsca zamieszkania. Warto zwrócić uwagę na różnice między wskazaniami osób z obszaru rewitalizacji a tych z innych części miasta. Tu szczególnie rzuca się w oczy dysproporcja między liczbą zaznaczeń w kategoriach „sklepy” i „tereny sportowe”. Zdecydowanie częściej pozytywne wskazania mamy tu wśród przyjezdnych niż mieszkańców. Można przypuszczać, że dla odwiedzających obszar rewitalizowany sklepy i obiekty sportowe stanowią znacznie większą atrakcję niż dla osób mieszkających na badanym obszarze.













Mapa nr 9. Co się najbardziej podoba – ogółem.

Mapa obrazująca ogólny układ pozytywnych odniesień do najbliższego sąsiedztwa pokazuje kilka miejsc, w których mamy duże nagromadzenie wskazań. Najczęściej wybierano teren Szkoły Podstawowej nr 35, las

oraz okolice sklepu Biedronka. Co interesujące, nie ma zbyt wielu wskaźników przy centrum handlowym Witawa. Duża liczba wskazań lasu jako atutu okolicy może być interpretowana dwojako. Z jednej strony to rzeczywiście obszar o bardzo dużym potencjale dla mieszkańców, z drugiej – liczne wskazania mogą wynikać z braku innych pozytywnych, atrakcyjnych miejsc w dzielnicy. Zwraca uwagę brak znaczników – swoista biała plama między ul. nauczycielską, a ul. Chwarznieńską.

W grupie respondentów do 12 roku życia wyraźnie widać przewagę uczniów Szkoły Podstawowej nr 35. Uczniowie Pierwszej Społecznej Szkoły Podstawowej im. Dzieci Zjednoczonej Europy byli reprezentowani w badaniu w minimalnym stopniu. To wynik dużego zaangażowania dyrekcji SP nr 35 w promocję ankiety i faktu, że uczniowie ze szkoły społecznej nie znają dobrze najbliższego otoczenia, ponieważ mieszkają w różnych częściach Gdyni, a nawet poza miastem.

Podział wieku	Co mi się podoba		Opis charakterystycznych miejsc
1-12	 Place zabaw	 Tereny sportowe	Najbardziej podobają się: place zabaw i tereny sportowe obok SP 35, sama szkoła oraz las.
13-19	 Las	 Tereny sportowe	Głównie las i tereny sportowe, plac zabaw i sklep przy szkole.
20-35	 Sklepy	 Place zabaw	Najbardziej podoba się las, ale pojawiają się także – sklepy (głównie Biedronka) oraz place zabaw (zwłaszcza przy SP 35).
36-54	 Tereny sportowe	 Place zabaw	Najbardziej podoba się las, ale także – tereny sportowe, plac zabaw i SP 35. Mniej - sklepy.

		Szkoły	
55+			W przeciwieństwie do respondentów z młodszych grup, osobom powyżej 55 roku życia podobają się budynki (wcześniej oznaczano najnowszą zabudowę), pojawia się też las.
	Budynki	Las	

Zestawienie nr 2. Pozytywne strony osiedla a wiek badanych.

W pytaniu o określenie pozytywnych wartości związanych z badanym terenem wybierać można było spośród siedmiu kategorii: las, place zabaw, tereny sportowe, sklepy, szkoły, podwórka, budynki. Zaznaczenie zmieniały się wraz z wiekiem badanych. Najmłodszy uczestnicy najczęściej jako pozytywne miejsca identyfikowali place zabaw i tereny sportowe w okolicy Szkoły Podstawowej nr 35. Oznaczeni miejsca, które są im najlepiej znane, w których spędzają najwięcej czasu. Wydaje się, że należy to odczytywać jako zaletę – wartością jest pozytywna identyfikacja miejsca, w którym spędza się dużo czasu. Wartościowy dla badanych był również las. Wśród starszych (gimnazjalistów i licealistów), nastoletnich badanych pozytywną wartością wciąż jest zestaw trzech tych samych co wcześniej kategorii, ale tu już inaczej rozkładają się akcenty – najlepiej oceniany jest las, a place zabaw i tereny sportowe odchodzą na dalszy plan.

Badani w wieku powyżej 20 roku życia najbliższą okolicę postrzegają inaczej. Niezmiennie najwyższą wartością pozostaje las, ale w obszarze usług pojawia się sklep – lokalna Biedronka, powracają place zabaw. Taki rozkład wskazuje, że pozytywna identyfikacja jest nacechowana silnie pragmatycznie – **to, co praktyczne i użyteczne jest oceniane pozytywnie** (place zabaw dla dzieci, sklep Biedronka, ponieważ jest w bliskim sąsiedztwie). Uczestnicy badania po 35 roku życia w dalszym ciągu pozytywnie oceniają las, a w ich przypadku zmniejsza się liczba wskazań sklepów. Pozytywne oceny budynków są warte wspomnienia dopiero w grupie badanych powyżej 55 roku życia. W tym miejscu zastanawia, czy te pozytywne oceny nie są rezultatem zachodzących jednak (ale w długiej perspektywie czasowej) zmian estetyki osiedla.



Mapa nr 10. Podoba się – las.

Uczestnicy badania jednoznacznie pozytywnie oceniali las – co ilustruje mapa nr 10. Należy bezwzględnie uznać, że jest to podstawowa wartość badanego obszaru. Dodatkowo warto wskazać, że liczba znaczników na obszarze lasu jest nie tylko znaczna, ale jednocześnie ich rozkład jest stosunkowo równomierny, co oznacza, że szeroko rozumiane pojęcie lasu otaczające badany obszar stanowi pozytywną wartość dla osób zamieszkujących na Witominie lub zwyczajnie spędzających w tym miejscu czas.



Mapa nr 11. Podobają się – sklepy.

W pytaniu o pozytywne oceny sklepów warto zwrócić uwagę na ciekawą kwestię ujawniającą charakter lokalnego centrum handlowego Witawa. W miejscu lokalizacji tego zespołu sklepów i usług w ogóle nie odnotowujemy koncentracji znaczników. W oparciu o analizę odpowiedzi uczestników badania prawomocnym jest stwierdzenie, że pozytywniej oceniane są osiedlowe sklepy oraz biedronka niż lokalne centrum handlowe.



Mapa nr 12. Podobają się – tereny sportowe.

W odniesieniu do terenów sportowych zlokalizowanych na badanym obszarze jednoznacznie pozytywną ocenę otrzymał Ośrodek Treningowy Arki Gdynia. Warto zwrócić tu uwagę na to, że mimo pozytywnych ocen miejsce to jest dostępne dla mieszkańców w bardzo ograniczonym zakresie. Rozkład ocen wskazuje na dużą potrzebę większego otwarcia tego obiektu dla mieszkańców.



Mapa nr 13. Podobają się – place zabaw.

Uczestnicy badania, pytani o ocenę placów zabaw wskazywali w zasadzie jedynie te zlokalizowane w okolicach szkoły podstawowej nr 35. Na pozostałym obszarze objętym badaniem odnotowano jedynie pojedyncze wskazania. Taki rozkład odpowiedzi ujawnia deficyt tego rodzaju miejsc.



Mapa nr 14. Podobają się – podwórka.

Jeśli ortodoksyjnie podejść do pojęcia „podwórko” to osiedle tego typu co badany obszar – blokowisko, należałoby uznać za zupełnie pozbawione podwórek. wydaje się jednak że w przypadku badanego miejsca, cała przestrzeń wspólna między blokami powinna zostać uznana za podwórka. Przy takim założeniu **uderza brak pozytywnych wskazań jeśli idzie o ocenę podwórek. Pokazuje to, że przestrzeń wspólna między blokami nie jest postrzegana jako coś wartościowego, pozytywnego dla badanych, w szczególności dla badanych dzieci.**



Mapa nr 15. Podobają się – budynki.

Podobnie jak niewiele pozytywnych wskazań odnotowano w odniesieniu do podwórek, tak również niewiele odnotowano ich w odniesieniu do budynków. W oczach badanych osiedle pozbawione jest ładnych budynków.



Mapa nr 16. Podobają się – szkoły.

Mapa nr 16 pokazuje, że jedynie szkoła podstawowa nr 35 zebrała pewną liczbę pozytywnych wskazań. Warto zwrócić uwagę, że druga z umiejscowionych na badanym obszarze szkół podstawowych praktycznie nie zebrała pozytywnych ocen. Taki rozkład znaczników nie mówi o tym, że jest to miejsce źle oceniane, ale wskazuje na wysoki stopień wyizolowania tego miejsca ze społecznej tkanki osiedla.



Mapa nr 17. Podobają się – inne.

Warto przyjrzeć się odpowiedziom umiejscowionym w kategorii „inne”. Pojawiły się tu takie stwierdzenia jak: „inicjatywa org. VITAVA”, „basen”. Odnotowano też odpowiedzi, wskazujące na to, że badane miejsce

jest szare, pozbawione pozytywnych akcentów, znamienne jest tu 20 odpowiedzi „nic” – na Witominie Radiostacji nie ma nic pozytywnego.

4.4. Pozytywy – rekapitulacja

Analiza odpowiedzi na pytanie o pozytywną oceną konkretnych rzeczy na osiedlu pozwala budować obraz wartości, ale też wnioskować na temat braków i deficytów w okolicy. Rozpoczynając od pozytywnych ocen, pojawiają się kwestie, które wcześniej już wybrzmiały:

- **las** (w każdej kategorii wiekowej tereny leśne oceniano bardzo pozytywnie);
- **plac zabaw** (tutaj wskazywano na okolice Szkoły Podstawowej nr 35);
- **tereny sportowe** (wskazania na tereny wokół Szkoły Podstawowej nr 35, a także boisko GCS).

Budując listę deficytów na zasadzie opozycji – jeśli któraś z kategorii zaproponowanych przy pozytywnym wartościowaniu zdobyła niewielką liczbę głosów należy ją taktować jako deficytową i wymagającą poprawy - można wskazać następujące miejsca i przestrzenie wymagające w oczach badanych lepszego zagospodarowania:

- **budynki** (należy w tym miejscu mieć na myśli fasady, elewacje);
- **podwórka** (bardzo mała liczba pozytywnych wskazań może świadczyć albo o braku identyfikacji przestrzeni między blokami jako podwórka, albo o niskiej jakości tej przestrzeni).

Mimo siedmiu możliwości pozytywnych wskazań **najczęściej wybierano las, plac zabaw, tereny sportowe**. Sklepy, szkoły, podwórka czy budynki miały niewiele wskazań.

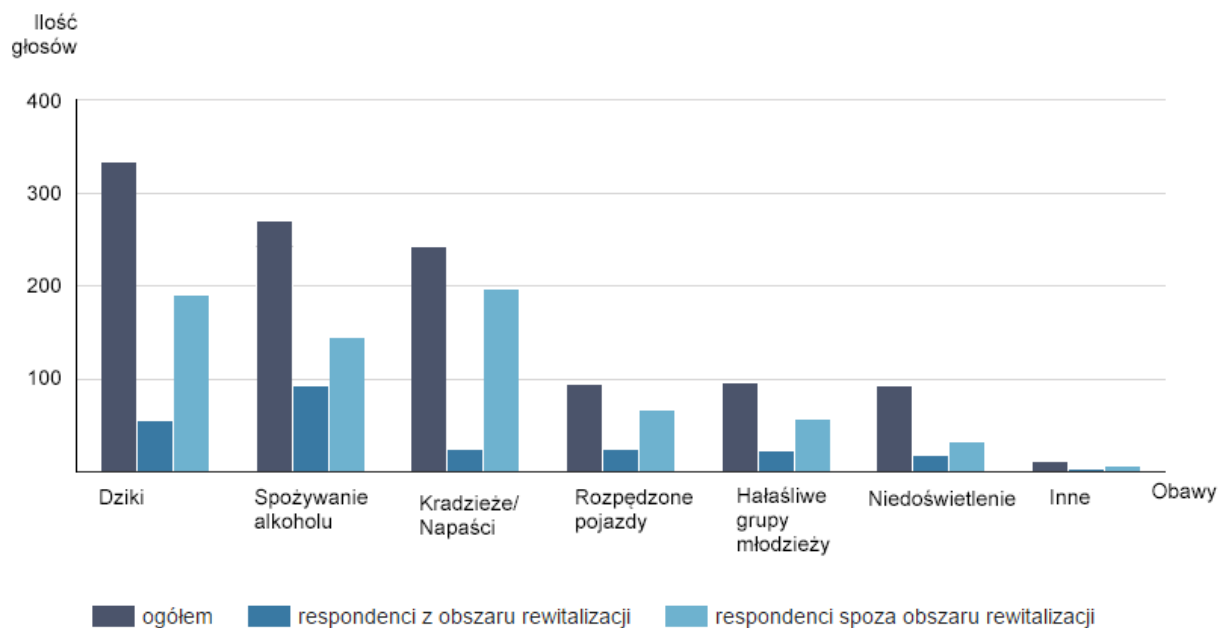
W grupie czterech najrzadziej wybieranych wskazań dominują sklepy, natomiast przy ocenie szkoły jako pozytywną wartość wskazywano jedynie SP nr 35.

Patrząc z najogólniejszej perspektywy oceny pozytywnego postrzegania najbliższego sąsiedztwa istotne są dwie kategorie: ocena podwojek i ocena budynków. To pojedyncze wskazania, co każe przypuszczać, że uczestnicy badania (mieszkańcy i przyjezdni) nie dostrzegają w tych miejscach wiele pozytywów.

5. Problemy przestrzenne

5.1. Obawy – łączna liczba oznaczeń

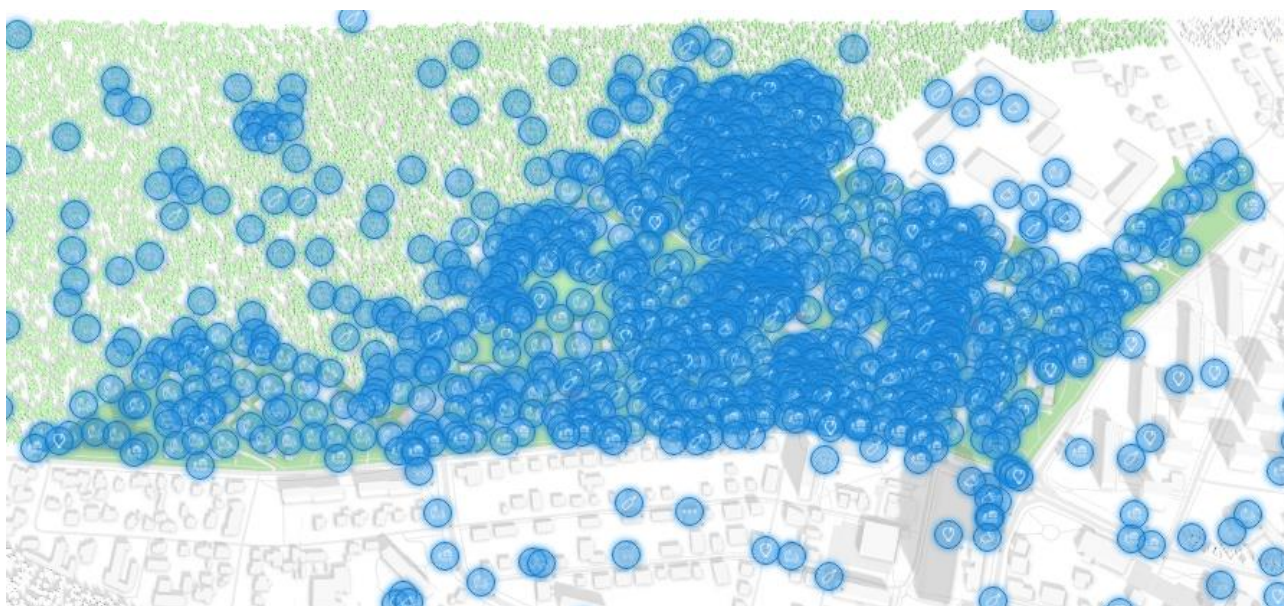
W zagadnieniu „obawy” pytano o takie kwestie jak: dziki, spożywanie alkoholu, kradzieże/napaści, rozpędzone pojazdy, hałaśliwe grupy młodzieży i niedoświetlenie. Największe liczby zaznaczeń odnotowano w kategoriach „dziki”, „spożywanie alkoholu” oraz „kradzieże/napaści”. Zaznaczyć należy duże różnice wskazań między badanymi z obszaru rewitalizacji i spoza niego. Dla mieszkańców obszaru najwięcej obaw niosą osoby spożywające alkohol. Warto zaznaczyć, że to jedyna kategoria, w której proporcje między osobami z obszaru i spoza niego są względnie wyrównane. W kategorii „kradzieże/napaści” dominują zaznaczenia osób spoza obszaru rewitalizacji. Warto postawić pytanie: czy to rzeczywiste zagrożenie dla przyjezdnych, czy też odpowiedź obrazuje wizerunek okolicy wśród gdynian?










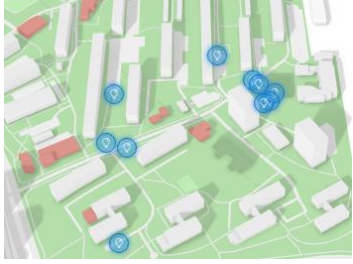


Wykres nr 10. Obawy, łączna liczba zaznaczeń.

Wartość ogółem reprezentuje sumę oznaczeń dokonanych przez respondentów zamieszkałych na rewitalizowanym obszarze, spoza tego obszaru, oraz tych, którzy nie udzielili informacji na temat swojego miejsca zamieszkania.

Mapa nr 18 zbiera wszystkie znaczniki ilustrujące obawy wypełniających ankietę. Przestrzenny rozkład obaw pokazuje ich duże zagęszczenie i przede wszystkim równomierny rozkład na całym obszarze rewitalizowanym. Wskazać należy, że dziki były znacznikiem nadużywany przez dzieci na terenie lasu (co zaobserwowano w oparciu o analizę poszczególnych wypełnionych ankiet). W związku z tym jako najpopularniejszy czynnik budzący obawy w tej grupie można uznać „spożywających alkohol”.



Mapa nr 18. Obawy – ogółem.

Podział wieku	Obawiam się		Opis charakterystycznych miejsc
1-12	 <p data-bbox="435 533 483 555">Dziki</p>	 <p data-bbox="802 544 986 566">Spożywający alkohol</p>	<p data-bbox="1117 230 1439 353">Najwięcej znaczników – dziki w okolicach lasu, ale również na terenie osiedla. Spożywający alkohol – najczęściej przy sklepie najbliższej placu zabaw przy SP 35.</p> <p data-bbox="1117 365 1439 488">Rozpędzone pojazdy na sporym odcinku ul. Chwarznieńskiej – od skrzyżowania przy CH Witawa oraz przy ul. Nauczycielskiej przy skrzyżowaniu z ul. Pogodną.</p>
13-19	 <p data-bbox="435 891 483 913">Dziki</p>	 <p data-bbox="802 891 986 913">Spożywający alkohol</p>	<p data-bbox="1117 584 1439 730">Dziki – już nie rozproszone w okolicach lasu, ale skupione w trójkącie pomiędzy ul. Nauczycielską a ul. Pogodną. W tej samej okolicy wyraźnie zaznaczone niedoświetlenie.</p> <p data-bbox="1117 741 1439 920">Spożywający alkohol przy sklepach osiedlowych, ale też między blokami. Rozpędzone pojazdy, podobnie do grupy młodszej. Hałaśliwe grupy młodzieży – rozproszone na obszarze.</p>
20-35	 <p data-bbox="371 1245 555 1267">Spożywający alkohol</p>	 <p data-bbox="802 1245 986 1267">Kradzieże/Napaści</p>	<p data-bbox="1117 938 1439 1016">Dominuje obawa przed spożywającymi alkohol oraz kradzieżami/napaściami.</p> <p data-bbox="1117 1028 1439 1128">Rozpędzone pojazdy wduż ul. Chwarznieńskiej, ale też przy przejściach dla pieszych na ul. Rolniczej.</p>
36-54	 <p data-bbox="371 1554 555 1576">Spożywający alkohol</p>	 <p data-bbox="818 1554 970 1576">Niedoświetlenie</p>	<p data-bbox="1117 1292 1439 1404">Dominują lęk przed spożywającymi alkohol (coraz wyraźniejsza ul. Widna, przy której pojawiło się również niedoświetlenie), dzikami i napaściami.</p>
55+	 <p data-bbox="435 1865 483 1888">Dziki</p>	 <p data-bbox="802 1877 986 1899">Spożywający alkohol</p>	<p data-bbox="1117 1594 1439 1695">Dziki w lesie i okolicach przy lesie, spożywający alkohol – szczególnie w "trójkącie". Sporadycznie – hałaśliwe grupy młodzieży.</p>

Zestawienie nr 3. Najczęściej wskazywane obawy w poszczególnych grupach wiekowych.

W zestawieniu najczęściej wskazywanych obaw w poszczególnych kategoriach wiekowych wskazania różnią się w różnych grupach. W najmłodszej grupie badanych najczęściej wskazywano dziki i spożywających alkohol. Znaczniki dotyczące dzików pojawiają się na całym obszarze lasu, pojedyncze zdarzały się na terenie osiedla. Pijący alkohol wzbudzali niepokój badanych na terenie całego osiedla, jak również w lesie. Pewną koncentrację wskaźników odnotowano w okolicach sklepu Żabka. W starszej grupie wiekowej również dominują te dwa zagrożenia, odnotowano jednak innych ich rozkład. Znaczniki dzików skoncentrowane są w jednej części lasu co rodzi pytanie, czy jest to ulubione miejsce spędzania czasu badanej młodzieży. Pijący alkohol stwarzali poczucie zagrożenia na terenie całego badanego obszaru, bez wyraźnego miejsca koncentracji znaczników.

Dla grupy badanych w wieku 20-35 lat zagrożenie stanowią spożywający alkohol i kradzieże/napaści. W przypadku spożywających alkohol uderza koncentracja znaczników wzdłuż ul. Chwarznieńskiej. Wspomniana grupa wiekowa jest też pierwszą, w której jako zagrożenie pojawiają się kradzieże/napaści. Związane z tym znaczniki rozłożone są równomiernie po całym obszarze badanym. Wspomniany wcześniej znacznik – kradzieże/napaści wydaje się szczególnie niepokojący, w opozycji do spożywających alkohol w przestrzeni publicznej (których można interpretować jako wywołujących niepokój, ale takie osoby można również taktować jako swego rodzaju deestetyzację miejsca). Natomiast zgłaszany brak poczucia bezpieczeństwa stanowi problem w prostej linii przekładający się na poczucie realnego zagrożenia. W tym wypadku nie powinno się lekceważyć tego problemu nawet jeśli pojawiająca się liczba znaczników była niewielka.

W starszej grupie wiekowej badanych znów jako dominujące zagrożenie pojawiają się spożywający alkohol. Rozkład znaczników jest względnie równomierny i obejmuje cały badany obszar. Jako drugie zagrożenie w tej grupie pojawia się niedoświadczenie. Widoczna kumulacja wskaźników ma miejsce w okolicach skrzyżowania ul. Widnej i ul. Strażackiej.

W najstarszej grupie badanych dominującymi zagrożeniami są dziki i - po raz kolejny - spożywający alkohol. Znaczniki dotyczące dzików koncentrują się na obrzeżu lasu, a wskaźniki spożywających alkohol w części lasu najczęściej zaznaczanej przez nastoletnią młodzież.



Mapa nr 19. Obawy - rozpędzone pojazdy.

Badani wskazywali dwie ulice, które kojarzą im się z niebezpieczeństwem związanym z rozpędzonymi pojazdami: ul. Chwarznieńska (na niej koncentrują się prawie wszystkie zaznaczenia) i ul. Widna (pojedyncze zaznaczenia, ale warto na nie zwrócić uwagę). Intrzygujące są pojedyncze ikonki w lesie. Pojawia się pytanie,

czy to przypadek, nieuważność badanych w pracy z narzędziem czy może faktyczna obecność na leśnych ścieżkach motocyklistów lub quadów. Wydaje się, że zagadnienie wymaga zbadania.



Mapa nr 20. Obawy – spożywanie alkoholu.

Pytanie o obawy związane ze spożywaniem alkoholu ujawniło, że to poważny problem na osiedlu. Na jego obszarze postawiono bardzo dużo znaczników, a szczególna ich koncentracja pojawia się w okolicy sklepu osiedlowego w pobliżu Szkoły Podstawowej nr 35. Jak widać, postrzeganie spożywających alkohol jest poważnym problemem, którym należałoby się zająć.



Mapa nr 21. Obawy – dziki.

Mieszkańcy zaznaczali również miejsca, w których pojawiają się dziki. Ten problem zmniejsza poczucie bezpieczeństwa szczególnie na terenie lasu.



Mapa nr 22. Obawy – niedoświetlenie.

Pytanie o niedoświetlenie pokazuje, że na obszarze całego osiedla są miejsca oceniane przez mieszkańców jako niedoświetlone, co negatywnie wpływa na poczucie bezpieczeństwa. Warto zwrócić uwagę na dość liczne zaznaczenia w obszarze lasu. Pojawia się pytanie czy należy to interpretować jako zgłoszenie przez mieszkańców potrzeby „uparkowienia” obszarów leśnych poprzez ich oświetlenie?



Mapa nr 23. Obawy – hałaśliwe grupy młodzieży.

Pojawiały się dość liczne znaczniki wskazujące na pojawiające się na osiedlu niepokojące grupy młodzieży. Nie da się wyróżnić miejsc, które szczególnie sobie upodobałyby – znaczniki w zasadzie są równomiernie rozłożone na całym badanym obszarze.



Mapa nr 24. Obawy – inne.

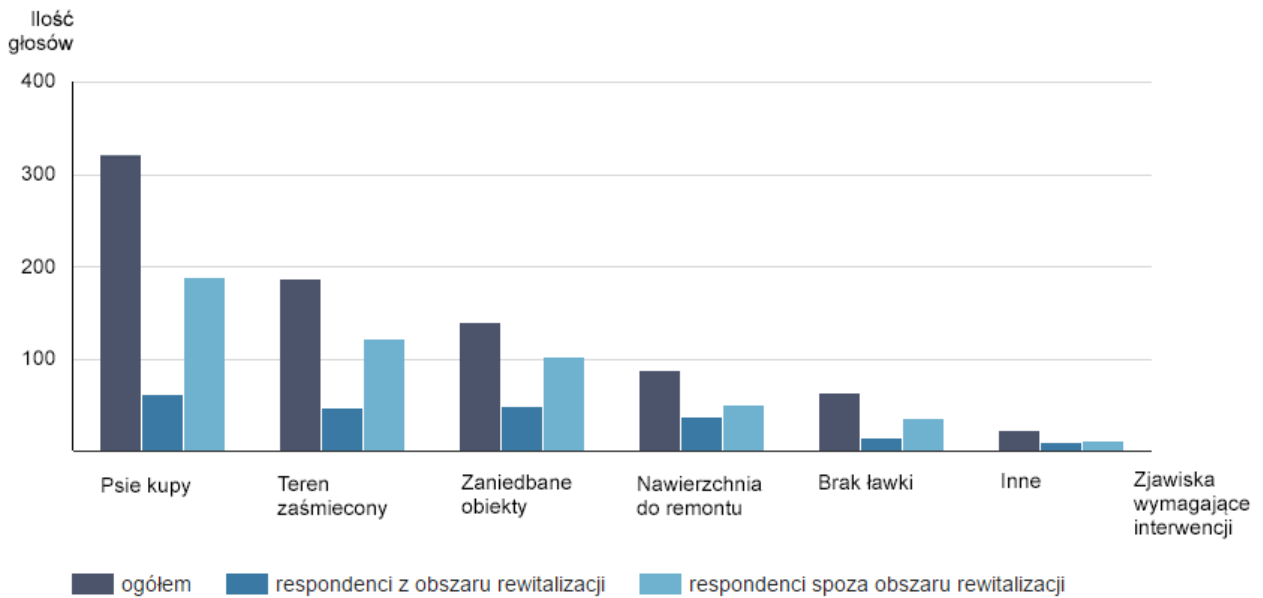
W kategorii „inne obawy” pojawiały się takie wskazania jak: „brak schodów przy budynku Widna 8”, „bałagan”, „zaniedbany teren”, „migająca lampa”, „zaśmiecenie”, „psie kupy”, „zaniedbane budynki”, „uszkodzenie pojazdów”, „pijani ludzie”. Wskazania te w zasadzie nie odbiegały od przewidzianych w narzędziu pytań i odpowiedzi.

Podsumowując tę część należy stwierdzić, że najczęściej wskazywanym zagrożeniem, które pojawia się we wszystkich grupach wiekowych respondentów jest problem osób spożywających alkohol. Na drugim miejscu są dziki, warto wspomnieć kradzieże/napaści i niedoświetlenie. Szczególną uwagę należy zwrócić na spożywających alkohol. Są problematyczni dla większości badanych i – co najważniejsze – takie osoby można spotkać w każdym miejscu obszaru badanego. Wydaje się, że zlikwidowanie tego zagrożenia to największe wyzwanie jeśli chodzi o zmniejszenie obaw mieszkańców obszaru rewitalizacji w dzielnicy Witomino Radiostacja.

5.2. Co wymaga interwencji/naprawy – łączna liczba oznaczeń

Wykres nr 11 zbiera i porządkuje postulaty badanych związane z pomysłami na poprawę obszaru rewitalizowanego. Problemem, który zdominował odpowiedzi, były psie kupy (łącznie ponad 300 wskazań). Interpretację należy ograniczyć do stwierdzenia, że wciąż brakuje nawyku sprzątnięcia po swoim psie.

Interesujące wydają się odpowiedzi w pozostałych obszarach – śmieci, zaniedbane obiekty, nawierzchnia do remontu, brak ławek. Problem zaśmiecienia i zaniedbanych obiektów rysuje się jako dość istotny dla badanych. Najmniej wskazań odnotowano w odniesieniu do braku ławek.



Wykres nr 11. Co wymaga interwencji/naprawy (oznaczenia ogółem).

Wartość ogółem reprezentuje sumę oznaczeń dokonanych przez respondentów mieszkających na rewitalizowanym obszarze, spoza tego obszaru, oraz tych, którzy nie udzielili informacji na temat swojego miejsca zamieszkania.



Mapa nr 25. Co wymaga naprawy/ulepszenia – ogółem.

W opisie celowo pominięto problem „psich kup” ponieważ były dominującym oznaczeniem na praktycznie całym terenie osiedla, łącznie z lasem. Dzieci często nadużywały znacznika, chociaż ten problem pojawiał się też w innych pytaniach - np. wielokrotnie w pytaniu dotyczącym obaw („mordercze psie kupy”). Warto jednak nie lekceważyć tego problemu i zastanowić się nad próbami wpływania na zwiększenie odsetka

pozytywnych zachowań właścicieli psów.

Podział wieku	Naprawy/ wymaga interwencji		Opis charakterystycznych miejsc
1-12	 <p>Zaniedbane obiekty</p>	 <p>Teren zaśmiecony</p>	<p>Zaniedbane budynki nr 4, 6 i 8 przy ul. Chwarznieńskiej, teren zaśmiecony na większości obszaru, śmieci w lesie (zaznacza się „trójkąt”).</p>
13-19	 <p>Zaniedbane obiekty</p>	 <p>Teren zaśmiecony</p>	<p>Zabiedbane budynki – głównie wzdłuż ul. Chwarznieńskiej i Rolniczej, teren zaśmiecony podobnie jak u grupy młodziej.</p>
20-35	 <p>Zaniedbane obiekty</p>	 <p>Brak ławki</p>	<p>Zaniedbane obiekty i tereny zaśmiecone podobnie jak w poprzednich grupach. Pojawia się też potrzeba ławek, które młodsza grupa lokalizowała przy osiedlowych fragmentach zielonych.</p>
36-54	 <p>Brak ławki</p>	 <p>Nawierzchnia do remontu</p>	<p>Brak ławki, m.in. w okolicach budynków 10-12 przy ul. Rolniczej (co pojawiało się już wcześniej), konkretne wskazania miejsc w nawierzchni wymagających naprawy.</p>

55+



Nawierzchnia do remontu



Brak ławki

Konkretne wskazania miejsc nawierzchni wymagających naprawy, brak ławek przy ul. Chwarznieńskiej obok wejścia do CH Witawa.

Zestawienie nr 4. Wskazania w poszczególnych grupach wiekowych – co wymaga naprawy/ulepszenia.

W najmłodszej grupie badanych najczęściej wskazywano konieczność naprawy budynków w okolicach ul. Chwarznieńskiej oraz zmniejszenia zaśmiecenia terenu. Znaczniki dotyczące zaśmiecenia zostały równomiernie rozłożone po całym obszarze osiedla.

W grupie nastolatków również dominują znaczniki dotyczące zaśmiecenia oraz zaniedbanych obiektów. Te wskazujące na zaśmiecenie rozłożone są po całym obszarze rewitalizacji. Grupa nastolatków zaniedbane obiekty wskazuje nie tylko w okolicach ul. Chwarznieńskiej, ale względnie równomiernie na całym obszarze rewitalizacji.

Badani w wieku 20-25 lat podobnie jak najmłodsi wskazali, że interwencji wymagają zaniedbane budynki w okolicach ul. Chwarznieńskiej. Jednocześnie warto zwrócić uwagę, że była to grupa wiekowa w której zaznaczano też brak ławki jako potrzebę wymagającą zaspokojenia.

Wśród badanych w wieku powyżej 36 lat jako sprawa, która wymaga interwencji pojawiają się „nawierzchnia do remontu”. Występują obok dość dużej liczby wskazań „braku ławki”. W najstarszej grupie badanych odnotowujemy te same wskazania – brak ławki i nawierzchnia do remontu. Uogólniając – potrzeby postawienia dodatkowych ławek i postulaty nawierzchni do remontu są względnie równomiernie rozłożone na całym badanym obszarze.



Mapa nr 26. Do naprawy/ulepszenia – nawierzchnia do remontu.

W pytaniu o wskazanie miejsc wymagających remontu nawierzchni rozkład odpowiedzi pozwala wskazywać kilka lokalizacji szczególnie uciążliwych dla badanych: fragmenty ul. Chwarznieńskiej, Widnej, Nauczycielskiej, Uczniowskiej. Uwagi wymagałyby wszystkie podstawowe arterie komunikacyjne osiedla.



Mapa nr 27. Do naprawy/ulepszenia – brak ławki.

Bardzo ważnym pytaniem jest to o wskazanie miejsc z brakującymi ławkami. Z deklaracji badanych jasno wynika, że problem jest dostrzegalny w okolicach szkoły podstawowej i w rejonie ul. Widnej. Mieszkańcy widzieliby potrzebę ustawienia ławek w przylegającym do osiedla w lesie. To kolejny dowód na to, że mieszkańcy skłonni byłiby postrzegać las jako przestrzeń parkową.



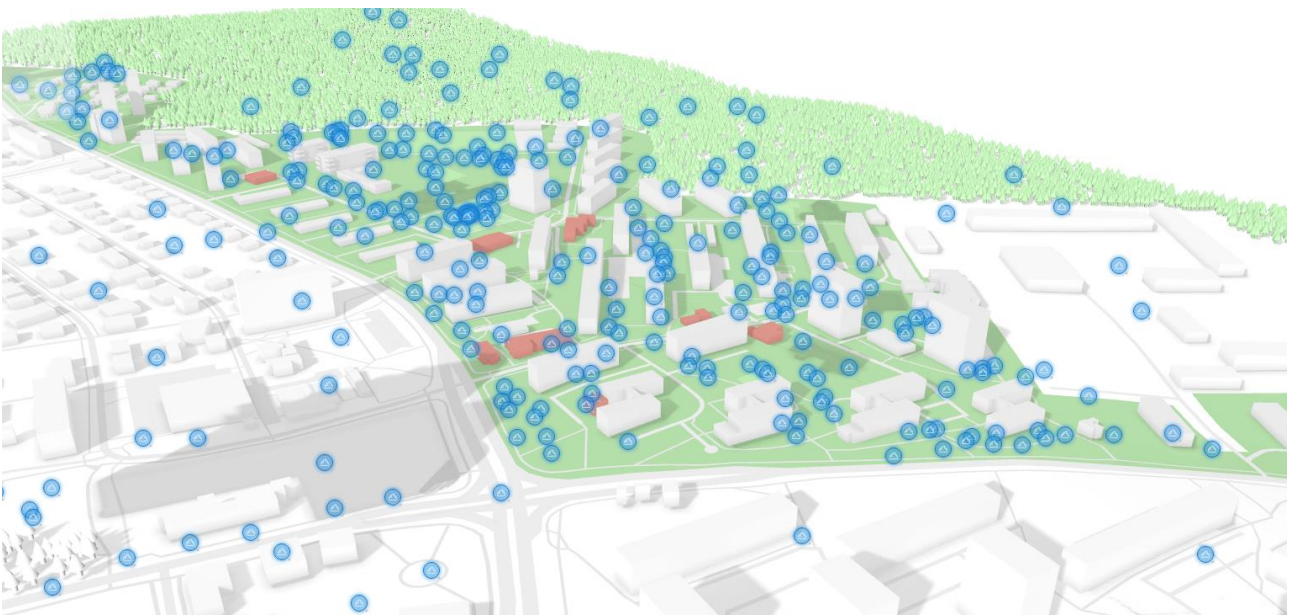
Mapa nr 28. Do naprawy/ulepszenia – zaniedbane obiekty.

W pytaniu o wskazanie obiektów wymagających naprawy, ulepszenia wskaźniki koncentrują się na przy ul. Uczniowskiej i ul. Nauczycielskiej (jest ich tu nieco mniej). Największa liczba znaczników pojawiła się przy adresach Nauczycielska 4, 6 i 10.



Mapa nr 29. Do naprawy/ulepszenia – teren zaśmiecony.

Zaśmiecenie jako coś, co należałoby poprawić by podnieść jakość życia na osiedlu zaznaczano względnie równomiernie na całym badanym obszarze. Zwraca uwagę duża liczba zaznaczeń na terenach leśnych. Odpowiedzi na to pytanie pokazują, że obszary leśne cieszą się wśród mieszkańców bardzo dużą popularnością, a jednocześnie będą oceniane jako dość zaniedbane. Pośrednio odpowiedzi wskazują na zmianę lasu w przestrzeń parkową, potrzebę ustawienia tu śmietników.



Mapa nr 30. Do naprawy/ulepszenia – psie kupy.

Temat psich kup wydaje się być zagadnieniem wymagającym dużej zmiany społecznej. Fakt, że wielu badanych żartowało sobie w tego pytania nie powinien odwracać uwagi od tego, że problem niesprzątania po swoim psie jest realny.



Mapa nr 31. Do naprawy/ulepszenia – inne.

Kategoria „inne” w obszarach do naprawy pozwala ujawnić kwestie utrudniające funkcjonowanie osiedla, które mogłyby umknąć analizie. Badani zgłaszali problem zakorkowanych ulic, niewłaściwie parkujących aut. Podnoszono potrzebę lepszego monitoringu osiedla. Wskazywano konkretne potrzeby, takie jak remont wskazanych ulic, czy ich przebudowę. Należy zwrócić uwagę na głosy mówiące o potrzebie rozwiązań dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Pojawiła się potrzeba dostępu do boiska. Mieszkańcy odczuwają potrzebę korzystania z przestrzeni sportowych które teraz są dla nich niedostępne. Postulat w tej materii wydaje się szczególnie istotny w dyskusji o reorganizacji zasobów tak, by poprawiła się tu jakość życia.

5.3. Zagrożenia, problemy – rekapitulacja

Zbierając najistotniejsze kwestie związane z problemami przestrzennymi zidentyfikowanymi na badanym obszarze należy wskazać kilka kwestii. W pytaniu o obawy najczęściej zaznaczano:

- **pijących alkohol** (problem dotyczący całego badanego obszaru oraz przylegających doń terenów leśnych; różni uczestnicy badania rozmaicie postrzegali miejsca koncentracji osób pijąc alkohol; nie można jednak wyróżnić miejsca szczególnie wybieranego przez pijących)
- **dziki** (oznaczenie głównie na terenach leśnych, ale również na obszarze obszaru rewitalizacji)
- **kradzieże, napaści** (mniej znaczników, rozłożone względnie równomiernie na obszarze objętym badaniem)
- **niedoświetlenie** (wskaźniki najbardziej skoncentrowane w okolicach skrzyżowania ul. Widnej i ul. Strażackiej)
- **rozpędzone pojazdy** (problem dotyczy ul. Chwarznieńskiej).

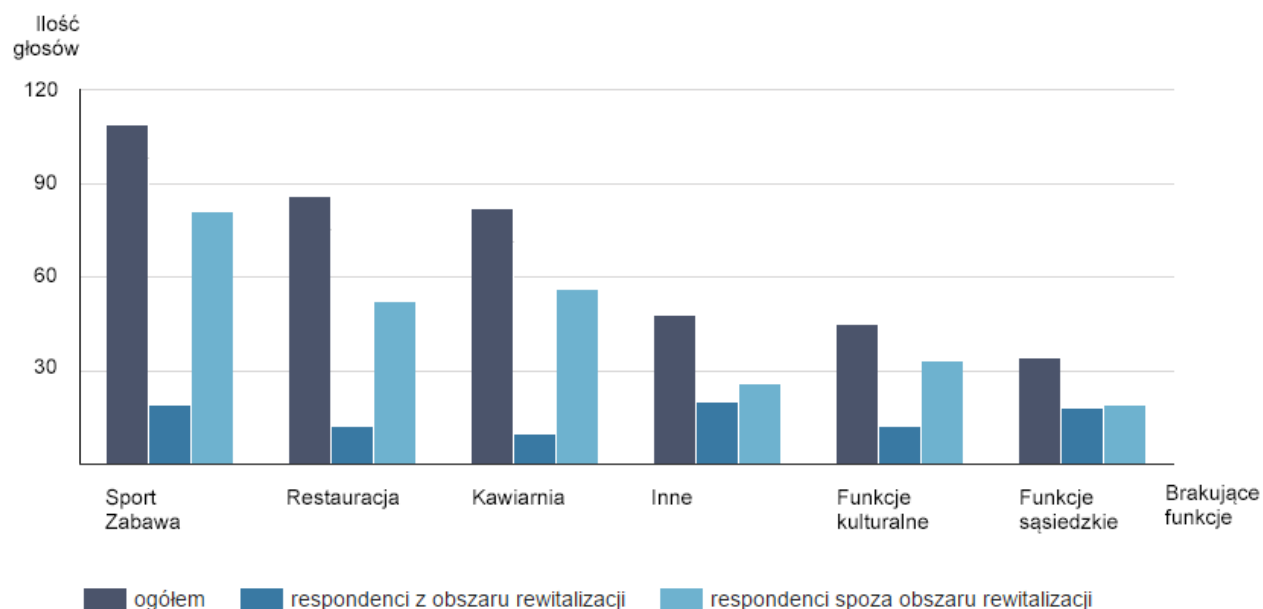
W pytaniu o kwestie wymagające interwencji najczęściej wskazywano:

- **zaniedbane budynki** (zaznaczenia rozkładają się raczej na całym badanym obszarze, nieco wyróżniają się okolice ul. Uczniowskiej i ul. Nauczycielskiej)
- **śmieci** (znaczniki równomiernie rozkładają się na całym obszarze badawczym)
- **brak ławki** (nie odnotowano tu dużej liczby zaznaczeń, rozkład jest umiarkowanie równomierny na całym badanym obszarze)
- **nawierzchnię do naprawy** (Znaczniki na ulicach, chodnikach i miejscach do parkowania przed

budynkami. Można zakładać, że wiele miejsc w obszarze rewitalizacji wymagałoby interwencji i poprawy nawierzchni).

6. Brakujące funkcje – łączna liczba oznaczeń

W pytaniu o wskazywanie brakujących funkcji na osiedlu dominują odpowiedzi dotyczące potrzeby większej liczby miejsc rekreacyjnych, restauracji, kawiarni. Mniej licznie, ale zaznaczanie powyżej trzydziestu razy były również wskazywane funkcje sąsiedzkie i kulturalne. Zwraca uwagę dość znaczna liczba wskazań w kategorii „inne”.







Wykres nr 12. Brakujące funkcje – łączna liczba zaznaczeń.



Wartość „ogółem” reprezentuje sumę oznaczeń dokonanych przez respondentów mieszkających na rewitalizowanym obszarze, spoza tego obszaru, oraz tych, którzy nie udzielili informacji na temat swojego miejsca zamieszkania.



Mapa nr 32. Brakujące funkcje – ogółem.

Patrząc na mapkę rozkładu zaznaczeń brakujących funkcji widać, że koncentrują się w dwóch miejscach – obszarze Szkoły Podstawowej nr 35 oraz w rejonie ulic Widnej i Rolniczej. W uwagach młodzież zaznaczała niedostępność terenów sportowych należących do Pierwszej Społecznej Szkoły Podstawowej w Gdyni.

Podział wieku	Brakuje funkcji		Opis charakterystycznych miejsc
1-12	 <p>Inne</p>	 <p>Restauracja</p>	<p>W odpowiedziach dominuje znacznik „inne”, pod którym zgodnie wpisano ręcznie oznaczenie “basen” – tuż za SP 35. Część dzieci zaznaczyła też brak ścieżek – także rowerowych – w okolicach lasu. Dzieciom brakuje restauracji, choć też wielokrotnie (i w dość podobnych lokalizacjach) zaznaczyły brak kawiarni.</p>
13-19	 <p>Sport/zabawa</p>	 <p>Restauracja</p>	<p>Brak terenów sportowych/zabawy od strony ul. Rolniczej. Brak restauracji – tak jak młodsza grupa – w okolicach boiska i wzdłuż ul. Widnej. Zarysowuje się też brak kebaba przy ul. Rolniczej 16A (kilkukrotnie wpisano ręcznie). W uwagach – brak dostępu boiska w sobotę i w niedzielę</p>

20-35	 <p>Funkcje sąsiedzkie</p>	 <p>Funkcje kulturalne</p>	<p>Brak funkcji sąsiedzkich wewnątrz osiedla (znaczniki w rozproszeniu), restauracji i kawiarni w okolicach skrzyżowania ul. Chwarznieńska/ ul. Rolnicza. W uwagach – brak miejsc parkingowych w okolicach budynków 10-12 przy ul. Rolniczej.</p>
36-54	 <p>Kawiarnia</p>	 <p>Funkcje sąsiedzkie</p>	<p>Brak kawiarni, restauracji i funkcji kulturalnych w okolicach boiska i wzdłuż ul. Widnej w stronę CH Witawa. Funkcje sąsiedzkie, sport/zabawa w rozproszeniu.</p>
55+	 <p>Inne</p>	 <p>Funkcje sąsiedzkie</p>	<p>W uwagach: brak sklepów i komunikacji miejskiej. Prawie brak zgłoszeń dotyczących restauracji, kawiarni czy funkcji kulturalnych.</p>

Zestawienie nr 5. Brakujące funkcje, wskazania w poszczególnych grupach wiekowych.

Najmłodszy badani jako brakującą funkcję bardzo często zaznaczali kategorię „inne”, pod którą zapisywali takie funkcje jak basen, skate park. Drugim najczęstszym wskazaniem tej grupy badanych był brak restauracji. Należy się jednak zastanowić, czy uczniowie szkół podstawowych rzeczywiście potrzebują restauracji na osiedlu, czy może ich zdanie jest w pewnym sensie opinią rodziców i w badaniu zaznaczali to, co najczęściej słyszą w domu o dodatkowych i potrzebnych funkcjach najbliższego sąsiedztwa? Inna możliwa interpretacja to ta, że najmłodszy badani mogą chcieć w swoim sąsiedztwie restauracji typu McDonald. W badanej grupie nastolatków również dominują wskazania potrzebę restauracji, jest też sporo oznaczeń wskazujących na deficyt funkcji związanych ze sportem i zabawą.

Wśród badanych w wieku 20-35 lat dominują znaczniki dotyczące brakujących funkcji sąsiedzkich oraz kulturalnych. To pierwsze wskazania sugerujące wprowadzenie lub wzmocnienie na badanym obszarze funkcji lokalnego centrum. Zaznaczenia funkcji sąsiedzkich pojawiają się również w grupie wiekowej 36-54 lata, tu pojawiają się także wskaźniki dotyczące potrzeby wprowadzenia kawiarni. Najstarsi uczestnicy badania jako brakujące zaznaczali funkcje sąsiedzkie.

Wskazania wśród dorosłych badanych w pytaniu o brakujące funkcje pozwalają twierdzić, że analizowany obszar rewitalizacji potrzebuje funkcji, które pozwalałyby mieszkańcom zakorzenionym w lokalnym środowisku budować pozytywne relacje sąsiedzkie. **Należałoby tu myśleć o lokalnym centrum rozumianym nie tylko jako przestrzeń spotkań, ale również jako forma animacji aktywności mieszkańców w sferze społecznej.**



Mapa nr 33. Brakujące funkcje – sport/zabawa.

W pytaniu o brakujące funkcje sportu/zabawy zwraca uwagę nagromadzenie znaczników w okolicach bloków przy ul. Rolniczej. W pozostałych częściach osiedla również pojawiają się oznaczenia, choć ich koncentracja jest mniejsza.



Mapa nr 34. Brakujące funkcje – funkcje sąsiedzkie.

Znaczniki dotyczące brakującej funkcji sąsiedzkiej są rozłożone równomiernie na całym badanym obszarze. Wskazuje to na potrzebę przemyślenia społecznej organizacji osiedla pod względem stworzenia czy wydzielenia przestrzeni mogącej pełnić funkcje sąsiedzkie.



Mapa nr 35. Brakujące funkcje – funkcje kulturalne.

Pytanie o brak funkcji kulturalnych jest podobne do tego o brak funkcji sąsiedzkich. Tu również znaczniki rozkładają się na całym badanym terenie.



Mapa nr 36. Brakujące funkcje – restauracja.

Brak restauracji wydaje się być przez badanych dotkliwie odczuwany, liczba znaczników jest dość duża - większa niż w pytaniu o brak funkcji sąsiedzkich i kulturalnych.

Rozkłady odpowiedzi na pytania o funkcje sąsiedzkie, kulturalne, restaurację jednoznacznie wskazują na deficyt miejsca, przestrzeni, którą można nazwać lokalnym centrum, miejscem, w którym można się spotkać,

ale również miejscem, gdzie dostępna jest szeroko rozumiana, nie koniecznie komercyjna, oferta dla korzystających.



Mapa nr 37. Brakujące funkcje – kawiarnia.

Kawiarnia jest również usługą, której badanym na terenie osiedla brakuje. W tym pytaniu zwraca uwagę koncentracja znaczników w okolicy skrzyżowania ul. Chwarznieńskiej z ul. Rolniczą – czy właśnie tam badani widzieliby tam potrzebę i możliwość zlokalizowania kawiarni?



Mapa nr 38. Brakujące funkcje – inne.

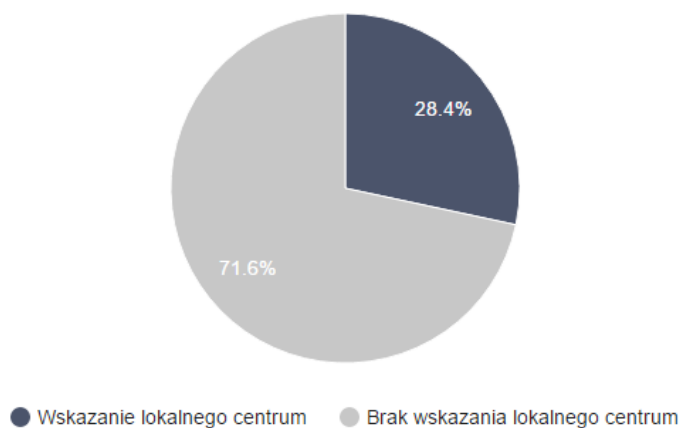
W kategorii odpowiedzi na pytanie o brakujące funkcje odnotowano aż 14 wskazań „basen”. Spośród odpowiedzi pojawiających się w analizowanej kategorii warto zwrócić uwagę na potrzebę stworzenia ścieżki rowerowej, ścieżki zdrowia, skate parku. Jako podsumowanie oceny zasobów okolicy pozwalających aktywizować i uczestniczyć mieszkańcom w szeroko pojętych działaniach warto przytoczyć wpis: **„nie ma nic oprócz Biedronki i sklepów monopolowych”**. **Badany obszar w oczach respondentów pozbawiony jest walorów umożliwiających uczestnictwo we wspólnym życiu społeczności oraz umożliwiających zbiorowe uczestnictwo w kulturze.**

Analiza odpowiedzi na pytanie o brakujące funkcje wskazuje na dwa główne obszary deficytów. Po pierwsze badani wskazywali na brak takich usług jak restauracja, kawiarnia, basen itp. Po drugie - brak funkcji sąsiedzkich, kulturalnych. Na badanym obszarze nie ma przestrzeni, w której lokalna społeczność mogłaby pielęgnować i rozwijać wzajemne relacje, rozbudowywać swój potencjał.

7. Lokalne centrum

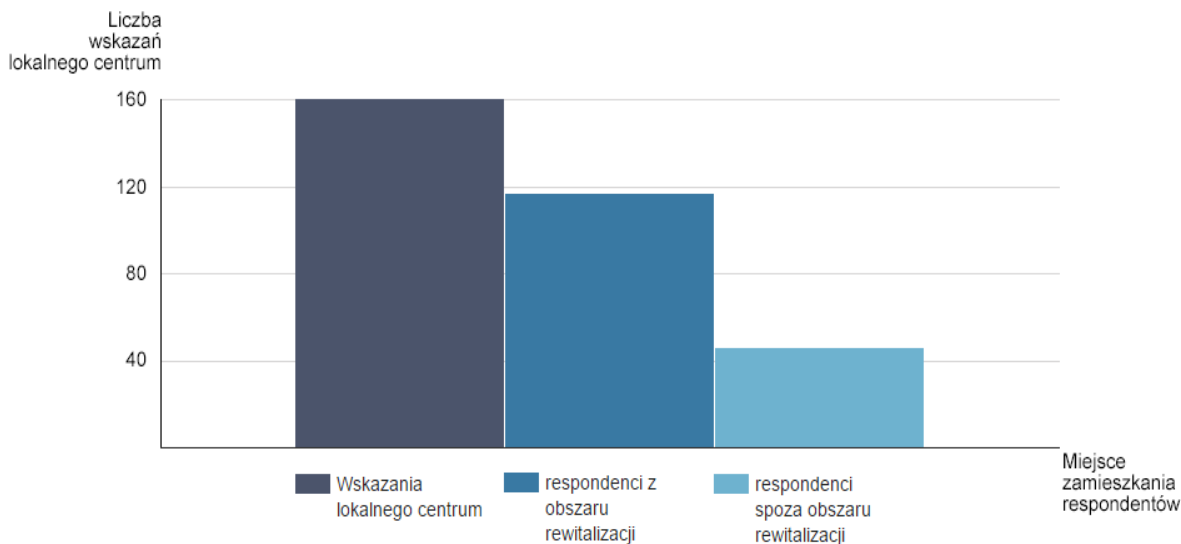
Osobną część badania stanowiło zagadnienie lokalnego centrum. Poproszono uczestników o wskazanie takiego miejsca. Przy interpretacji wyników badania w tym obszarze należy bardzo szeroko rozumieć przedmiotowe pojęcie, ze szczególnym uwzględnieniem tego, że dla większości lokalne centrum to zwyczajnie centrum osiedla lub wspólna przestrzeń spotkań i wspólnych aktywności mieszkańców.

Nieco ponad dwie trzecie badanych wskazało lokalne centrum.



Wykres nr 13. Odsetek wskazań lokalnego centrum.

Pytanie o lokalne centrum było jednym z niewielu, w których częściej odpowiadały osoby z obszaru rewitalizacji niż mieszkańcy innych rejonów. Na wykresie nr 14 widać, że lokalne centrum wskazało około 120 uczestników badania, którzy byli mieszkańcami obszaru rewitalizacji, a pozostali uczestnicy badania, którzy odpowiadali na to pytanie stanowili nie więcej niż 40 osób.



Wykres nr 14. Wskazania lokalnego centrum a miejsce zamieszkania badanego.

Oznaczenie dotyczące lokalnego centrum na mapie koncentrują się w trzech głównych miejscach – w okolicach Szkoły Podstawowej nr 35, w rejonie Biedronki i centrum handlowego Witawa oraz w rejonie ulicy Widnej 11.



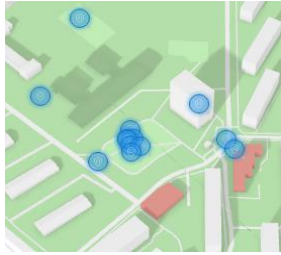
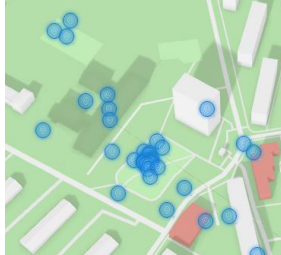








Mapa nr 39. Wszystkie wskazania centrum lokalnego (wszystkie badane osoby).

Aż 79% znaczników wskazywało lokalne centrum w granicach wskazanego obszaru. 21% wszystkich respondentów nie oznaczyło centrum na wskazanym obszarze, lecz umiejscowiło je poza nim. Z tych 21% ponad dwie trzecie znaczników wskazywało centrum handlowe Witawa oraz sąsiadującą z nim przestrzeń. Osobom mieszkającym na badanym obszarze łatwiej było wskazać jego lokalne centrum niż osobom spoza niego.

Wskazania centrów lokalnych przez badanych tylko częściowo pokrywają się z wcześniejszymi odpowiedziami na pytanie „co mi się podoba” udzielanymi przez dane grupy, nie pokrywają się też z oznaczeniami „spotkań towarzyskich”, których było bardzo niewiele (dzieci odwiedzają się nawzajem w domach, co zaznaczały jako dodatkowe uwagi, np. stawiając na budynku znacznik „koleżanka”). Co jednoznacznie **wskazuje na brak takiego centrum w przestrzeni osiedla.**

Teren znajdujący się między miejscami oznaczonymi przez poszczególne grupy jako lokalne centrum najczęściej wskazywano w pytaniu o brakujące funkcje (obok terenów sportowych przy szkole); najczęściej wskazywany przez respondentów sklep Biedronka, znajdujący się w tej okolicy, przenosi się na skrajny odcinek obszaru (przy ul. Witomińskiej).

Centrum lokalne wskazywane przez młodsze grupy – plac zabaw przy SP 35 sąsiaduje ze sklepem, w którego okolicach pojawiały się obawę przed osobami spożywającymi alkohol.

Podział wieku	Obszar kumulacji znaczników – mieszkańcy badanego terenu	Obszar kumulacji znaczników - wszystkie	Opis najczęściej wskazywanego miejsca
1-12			Plac zabaw, szkoła i tereny sportowe w okolicach SP 35, sklepy obok szkoły
13-19			Centrum Handlowe Witawa, w mniejszym stopniu plac zabaw przy SP 35
20-35			Sklep Biedronka, CH Witawa, okolice SP 35 i Szkoły Społecznej
36-54			Sklep spożywczy, okolice SP 35, okolice „Vitawy” wskazane zarówno przez mieszkańców obszaru, jak i osoby spoza niego
55+			„Ryneczek” przy CH Witawa wskazany przez mieszkańców obszaru, pozostałe osoby – wskazania rozproszone

Zestawienie nr 6. Wskazania lokalnego centrum w poszczególnych grupach wiekowych.

W najmłodszej grupie wiekowej badanych jako centrum lokalne wskazywano place zabaw i miejsca, w których można uprawiać sport. Nastolatki jako centrum wskazywali centrum handlowe Witawa. Wśród badanych pełnoletnich wskazania nie są już tak jednoznaczne, nie grupują się w żadnym wyraźnym punkcie. Można wymieniać lokalne sklepy czy szkołę podstawową. Taka struktura wskazań pozwala dobrze opisać

zarówno rzeczywistość, jak i oczekiwania dotyczące lokalnego centrum na badanym obszarze. **Wskazania najmłodszych badanych pozwalają powiedzieć czym powinno być centrum lokalne – to miejsce spotkań, wspólnego spędzania czasu, budowania i podtrzymywania relacji.** Dla najmłodszych to place zabaw, dla nastolatków przestrzeń centrum handlowego. Duże rozproszenie wskazań wśród dorosłych badanych pokazuje, że **nie ma w okolicy miejsca, które mieszkańcy mogliby identyfikować jako lokalne centrum.** Takimi „proteżami” są teraz okoliczne sklepy, ale one pozwalają jedynie na przypadkowe spotkania, z perspektywy budowania relacji sąsiedzkich i ich podtrzymywania nie mają większej wartości.

Poniższa mapa (nr 40) ilustruje rozkład zaznaczeń lokalnego centrum dokonanych przez osoby mieszkające na obszarze rewitalizowanym. Dają się zauważyć wskazania w okolicy ul. Widnej 11.



Mapa nr 40. Wskazania lokalnego centrum przez osoby mieszkające na badanym obszarze.

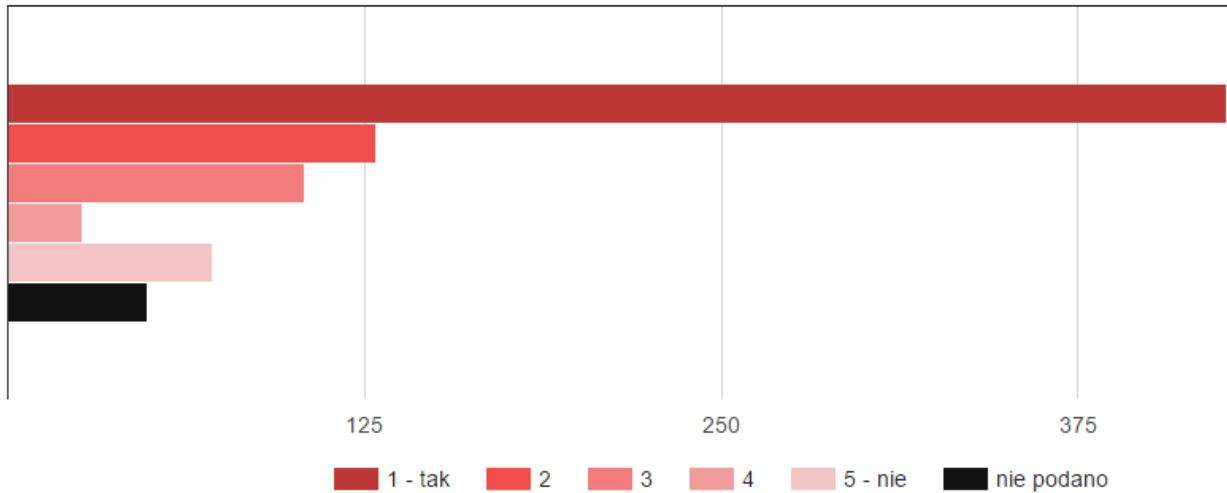
Osoby mieszkające poza obszarem rewitalizowanym zaznaczenia dotyczące lokalnego centrum koncentrowały w obrębie Szkoły Podstawowej nr 35 oraz sklepu Biedronka. Mapy nr 40 i 41 pokazują różnice w postrzeganiu obszaru rewitalizowanego między dwoma grupami osób – jedna interpretuje lokalne centrum jako miejsce częstego przebywania (uczniowie) czy punkt handlowo-usługowy, druga bardziej poszukuje wspólnej przestrzeni.



Mapa nr 41. Wskazania lokalnego centrum przez osoby mieszkające poza badanym obszarem.

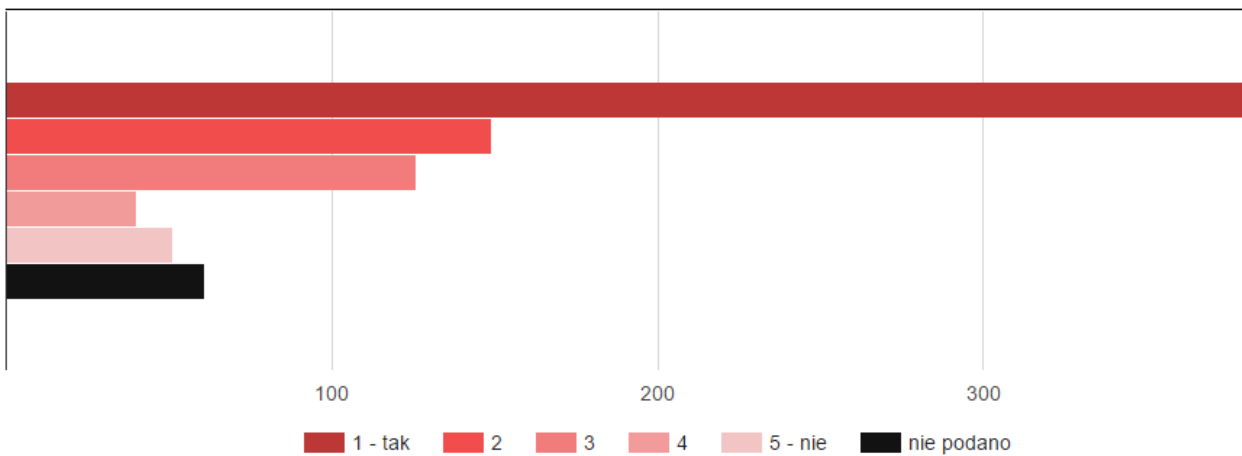
8. Ewaluacja narzędzia i rekomendacje dalszych działań

Ankieta kończyły dwa pytania ewaluacyjne z pięciostopniową skalą odpowiedzi. Dane zbierano od czasu uruchomienia ankiety, w ciągu pierwszych kilku dni na bieżąco poprawiano funkcjonalność narzędzia, monitorując sposób korzystania z niego użytkowników. Po wprowadzeniu wszystkich poprawek i uwzględnieniu zgłaszanych uwag nie pojawiały się już głosy określające ankietę jako trudną. Wyniki przedstawiają się następująco:



Wykres nr 15. Czy ankieta Ci się podobała?

To czy ankieta podobała się respondentom badano na skali ocen od 1 („tak bardzo się podobała”), do 5 („w ogóle się nie podobała”). Na podstawie zebranych odpowiedzi powiedzieć można, że ankieta zdecydowanie podobała się badanym – ponad 400 ocen najwyższych. Ocen 4 i 5, czyli złych i bardzo złych zebrano około 100. Świadczy to o dużej wartości tego sposobu zbierania opinii i postulatów zmian na temat życia w najbliższym sąsiedztwie. Wykorzystanie takiego sposobu badania warto rozważyć także w przyszłości.



Wykres nr 16. Czy ankieta była łatwa?

Dla zdecydowanej większości badanych ankieta była łatwa. Narzędzie sprawiało trudność jedynie niespełna 100 wypełniającym. Taki rozkład odpowiedzi wskazuje również na duży potencjał tego sposobu zbierania opinii.

9. Podsumowanie

W badaniu uczestniczyła nieproporcjonalnie liczna grupa dzieci i młodzieży, niewielka była liczba starszych uczestników badania. Charakter badania – dobrowolne uczestnictwo każdego zainteresowanego – wpłynął na sposób prezentacji wyników. Powyżej przedstawiono i dokonano próby interpretacji częstotliwości i przestrzennego rozkładu wskazań. Materiał należy traktować jako próbę wyznaczenia podstawowych zasobów, najważniejszych przeszkód, a także podstawowych problemów do rozwiązania na obszarze rewitalizacji Witomino Radiostacja. Jednocześnie raport można traktować jako punkt wyjścia w przestrzennym określeniu potrzeb badanej społeczności. Podkreślenia wymaga fakt, że prezentowane dane stanowią opinie uczestników badania, nie można traktować w znaczeniu próby statystycznej i opinii reprezentatywnej grupy. Jednocześnie nadmierną i nieuzasadnioną ostrożnością byłoby odmówienie prezentowanym danym waloru ogólności.

Z zebranego materiału wynika, że do **najistotniejszych zasobów** analizowanego obszaru należą:

- las;
- **place zabaw;**
- **możliwość uprawiania sportu;**
- **miejsca do spacerów;**
- **miejsca zabaw;**
- **możliwość dokonywania zakupów.**

Największymi **problemami** są:

- **spożywania alkoholu w miejscach publicznych;**
- **dziki;**
- **zaśmiecenie okolicy;**
- **budynki wymagające poprawy;**
- **nawierzchnia wymagająca poprawy;**
- **brak lokalnego centrum.**

Najogólniej mówiąc zasobami miejsca są jego położenie, ale także stan infrastruktury (place zabaw, obiekty sportowe). Do ograniczeń czy braków zaliczyć należy z jednej strony pewne deficyty infrastrukturalne (zaniedbane budynki, zła nawierzchnia), z drugiej problemy społeczne (spożywanie alkoholu w miejscach publicznych, zaśmiecenie okolicy).

Trudności związane z obecnością dzików wynikają z lokalizacji badanego obszaru, który jest otoczony przez las.

Ważnym mankamentem jest brak lokalnego centrum rozumianego nie tylko jako wspólna przestrzeń dla mieszkańców okolicy, ale również jako konkretnych rozwiązań, które mogłyby służyć animacji lokalnej społeczności.

Rekomendowane dalsze działania:

- przedstawienie wyników badań podczas publicznych, rejestrowanych (możliwość dokładnego spisania uwag) spotkań mieszkańców i interesariuszy – dyskusja o wynikach, uzupełnienie opinii mniej

- przebadanych grup;
- podjęcie próby stworzenia centrum lokalnego w okolicach dzisiejszej Biedronki (teren pośrodku wskazywanych lokalnych centrów różnych wiekowo grup), łączącego usługi dla wszystkich grup mieszkańców – od najmłodszych po najstarszych;
 - działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa w okolicach wskazywanego „trójkąta” w lesie, wykorzystanie potencjału terenów leśnych (działania „twarde” – np. ścieżki, doświetlenie wejść oraz „miękkie” – np. wspólne sprzątanie);
 - uatrakcyjnienie podwórek i terenów zielonych pomiędzy blokami.